

NARODNI LIST

Glasiło narodne stranke za Štajersko.

Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljave (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo: Graška cesta šte. 1.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglaš se računajo po 20 vinarjev ena petit vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglaš je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Narodna stranka — in gospodarsko delo.

Ni menda politične stranke v Avstriji, ki bi se bila s tako verno vrgla na gospodarsko, posebno združniško polje, kakor ravno klerikalna — s sedanjim oficijelnim imenom slovenska ljudska stranka na Kranjskem. Polastila se je z vso močjo združne misli in osnovala različne gospodarske zadruge, pred vsem posojilnice in konzumna društva.

Delo klerikalne stranke na Kranjskem bi bilo hvalevredno in bi lahko prineslo slovenskemu ljudstvu na Kranjskem, v prvi vrsti kmečkemu prebivalstvu, gospodarsko ojačenje. Zgodilo se je ravno nasprotno. Konzumna društva so poginila in njihov pogin je potegnil za seboj premnogo nedolžnih žrtev. Posojilnice se vzdržujejo, životarijo, zdi se nam pa, da tudi one niso v korist kmetu in slovenskemu gospodarju sploh. Zdi se nam — in imamo prepričanje, da je za trajen in zdrav napredek narodnega gospodarstva na Kranjskem storila kmetijska družba kranjska brez združništva stokrat več, kakor Zadruga zveza v Ljubljani z vsemi svojimi zadrugami.

Krivo te prikazni pripisujemo pogubnemu dejstvu, da je gospodarska organizacija klerikalne stranke na Kranjskem v prvi vrsti strankarska, potem šele narodno-gospodarska. Namen ima in namen izvršuje: uničiti vse, kar ni klerikalno, uničiti samostojno, napredno mišljenje, zatreti svobodomiselnost, zavladati brezobzirno nad ljudstvom z gospodarskim zaslužnjenjem. — S tem odvrča od sebe samostojno mislečo naobrazenco, posredno pa s tem ravnanjem doseže, da se sloji, ki bi bili lahko kvas za napredek in dobrobit slovenskega ljudstva, s pozorišča umaknejo ter so za narodno in gospodarsko delo mrtvi.

Strankarska gospodarska organizacija, izvedena na podlagi resničnih ljudskih potreb in

ustvarjena za ljudstvo, brez strankarske prenapetosti, je lahko narodu v celoti in posameznim slojem naroda zelo koristna in blagodejna. Mora pa staviti koristi ljudstva, napredek v gospodarstvu, gmočni in duševni napredek širokih mas v prvo vrsto ter skusiti združiti vse sposobne moči k sodelovanju. Seveda — taka strankarska organizacija ne prinaša stranki one moči, kakor ona brezobzirna, katero predstavlja klerikalna stranka na Kranjskem.

Pomisliti pa je, da je trajno-koristno le to, kar je ustanovljeno na široki, zdravi podlagi, — in da trezno, premišljeno gospodarsko, četudi od stranke izhajajoče delo na taki podlagi slovenskemu narodu največ koristi. — Korist naroda — naj bi bilo vsaki stranki prvo in glavno načelo, ako sploh stranka hoče biti za narod, ne pa za moč in žep poedinih strankarskih voditeljev.

Klerikalna stranka na Štajerskem, ki si nadeva lepo in vabljivo ime „kmečke zveze“, je na najboljši poti, postati poslušna hči in vredna naslednica klerikalne stranke na Kranjskem. Začela nas je osrečevati s snovanjem bojnih „kmečkih hranilnic in posojilnic“ — z izključno klerikalnim značajem. Zaslužniti si ljudstvo, spraviti ga v popolno gospodarsko odvisnost ter ga s tem demoralizirati, — to je očitni namen teh zavodov, ki bodo začeli po Spodnjem Štajerskem rasti kakor gobe po dežju. Koristi bodo ti zavodi prinesli ljudstvu, posebno kmetu, ravno tako malo, kakor ga je prinesla kranjska klerikalna gospodarska organizacija kranjskemu kmetu. Naj nas ne varajo visoke številke prometa in dobička „zdržne zveze ljubljanske“ in njenih posojilnic; — dejanski položaj, gospodarsko stanje mase združnikov odločuje. Široka masa združnikov je pa zadolžena in ječi pod težo dolgov. Kajti za gospodarski napredek ne zadostujejo posojilnice in njih lepe bilance; — odločevalno je, kak človeški material ima opraviti s tem denarjem, kakšna je

duševna, moralna in gospodarstvena zmožnost posameznih stanov naroda.

Pot, katero ima hoditi narodna stranka, je s tem začrtana. Izobrazba — posebno izobrazba v gospodarskih strokah, v kmetijstvu, obrtništvi, trgovstvu je pred vsem potrebna. Razširiti duševno obzorje širokih mas je naša prva naloga in podlaga dobremu gospodarstvu.

Kjer je potreba in podlaga za snovanje gospodarskih društev — zadrug — bodisi hranilnic in posojilnic, pridobitnih zadrug itd. dana, naj se snujejo na oziromski podlagi, kakor smo jo prej očiteli, brez strankarske ozkosrčnosti in brezobzirnosti.

Obstoječe zadruge, posojilnice in rafajzenovke je treba poživiti in času primerno urediti. Dobava posojila naj se povsod zlažša, posredovanje pri najemu posojila, ki posojila silno podražuje, naj se omeji na take slučaje, kjer si posamezni izposojevalec sam ne more pomoči in tudi posojilnica, posebno če je od sodišča oddaljena, sama dela ne more opraviti. Posojilnice naj uvedejo za gotove slučaje amortizirajoči kredit, posebno ako dajejo posojilo na prvo ali drugo, še dovolj varno mesto in ako se rabi posojilo za dolga leta, ne pa za mimogredoče gospodarske potrebe. — Obrestna mera naj ne bode šablonska, ampak se naj menjuje z ozirom na denarni trg in na kakovost kredita. Dolgotrajna pupilarnovarna posojila se lahko dajejo ceneje kakor ona, kjer je riziko zgube večji.

Sploh pa naj gledajo posojilnice, naj si bodo tega ali onega sistema, da bodo za ljudstvo res dobrodelni zavodi, ki mu ne bodo samo za trenutek v sili pomagali, ampak ga vzgajali in navajali k varčnemu in dobremu gospodarstvu. Širili bodo s tem resnično blagostanje, — in to je njihova glavna naloga.

Narodna stranka bo vsako resnično ljudsko gospodarsko delo podpirala in skušala pripomagati, da se ljudsko blagostanje širi in utrdi. V strankarsko gospodarsko tekmovanje se pa s klerikalci ne bo spuščala, ker ako ena stranka proti narodnim koristim dela in nad ljudstvom greši, nas to ne more zapeljati in bi nas ne opravičilo, ravno tako delati.

S stvarnim, treznim, mirnim, pa vstrajnim delom za vsestranski napredek slovenskega naroda bo stranka največ pridobila in največ koristila.

B.

LISTEK.

Kako so Zabrzani volili župana.

Po narodni smešnici zapisal Silvester K.

Da bi zgodovino slavnih Zabržanov izgotovil kolikor mogoče natančno, podal sem se tuintam nekoliko po svetu ter nabiral gradiva. Pred nedavnim časom priromam v sosedno župnijo slavnih Zabržanov — in tu je bila meni že skrajna meja, kajti med Zabržane si iz gotovih vzrokov ne upam karbodi — kjer se vsedem v najbolj temen kot vaše krčme.

„He“, oglaš se krčmar, „gostje, o Zabržanih smo slišali že silno veliko, a ene še gotovo niste slišali!“

Na občno zahtevanje je moral krčmar pripovedovati in ker je bila reč tudi meni nova, zapisal sem si jo brž in jo tukaj podajem.

Ko se je ustanovila slavna vas, treba je bilo tudi župana. A kako ga voliti? Voliti ravno ni težko, ali pravega najti, to je lesnika. Dve zborovanji ste že bili brez uspeha. Pri tretjem zborovanju se šele najde pametna glava, ki da sledeči nasvet:

„Dragi tovariši! Nekje sem čital pred nekoliko dnevi, da so v starih časih volili papeža s pomočjo belega goloba. Komur izmed zbranih se je namreč vsedel na ramo, ta je bil izvoljen. Naredimo tudi mi tako. Vzamimo pa kako drugo

nedolžno in krotko živalico, ker nimamo goloba. Jaz imam doma eno že pripravljeno in grem takoj po njo, ako vam je moj nasvet po volji.“

„Prinesi jo, prinesi!“ oglaš se ves zbor.

Možak hiti domu in v prvi sapi prinese majhno škatljico, v kateri je bila nedolžna živalica, namreč — dragi čitatelji, nikar se preveč ne ustrašite! — debela uš. Vsem je bila po volji. Vprašanje je bilo zdaj edino to, na kakšen način naj uš izvrši volitev. Pa njen gospodar si je bil že prej dobro premislil celo reč in zato je bil njegov zopetni nasvet vsem prav. Vršila pa se je volitev tako-le:

Sredi občinske dvorane se je postavila velika, okrogla javorjeva miza, na njo pa škatlica z živalico. Zadnja se je morala tukaj najprej postiti triodni. Na jutro četrtega dne so se zbrali občinski očetje okoli mize, poklekli na tla, tako da so se z goloobritimi bradami naslanjali ob mizino ploščo. Nato je odprl eden škatljo, da je mogla izstradana živalica ne prosto. Uš se je nekaj časa ogledovala, kakor pravi zgodovina; ko pa je zavohala človeško meso, začela je kobacati in koracati po mizi. Tisti pa, kateremu se je splazila na brado in začela po njej laziti v tisto okolico, v kateri ima, kakor je znano, svojo domovinsko pravico — tisti je bil prvi zabrški župan.

Živalica pa se neki v spomin še dandanes shranjuje v občinski dvorani v stekleničici s špiritom.

Nekoliko o proračunu za leto 1907.

Te dni se je razpravljalo v državni zbornici o državnem proračunu za leto 1907. V proračunu se zrcali moč in vpliv posameznih narodov, stanov, političnik strank in celo posameznih poslancev. Izdatkov izkazuje proračun 2.071.697.906 kron. Od te svote je za skupne zadeve namenjenih 287.912.720 K, za fin. ministrstvo 722.143.203 K, katere požrejo državni dolгови, za železnično ministrstvo 404.903.260 K, za ministrstvo za uk in bogočastje 92.299.195 K; od te vsote dobi bogočastje ali duhovščina 11.560.110 K, ostanek je pa določen za uk ali šolstvo. Trgovinsko ministrstvo dobi 192.581.432 K, ministrstvo za notranje zadeve 78.683.000 K, pravosodno ministrstvo 77.126.076 K, in domobransko ministrstvo 71.913.752 K. Za penzije državnih uradnikov in uslužbencev je določeno 79.042.154 kron, katero

vsoto pa si državni uradniki in uslužbenci sami plačujejo v obliki penzijskih prispevkov, ki se jim od plače odtrgajo. Poljedelsko ministrstvo dobi 57.591.313 kron. Od te vsote pa je treba odšteti izdatke za rudarstvo, državna posestva in osrednje vodstvo, potem pa ostane za pospeševanje in povzdigo poljedelstva in gozdarstva v prilog revnemu kmečkemu prebivalstvu le 24.771.944 kron, torej skoro toliko, kakor dobi bogočastje ali duhovščina. **Za poljedelstvo je torej država določila le nekaj čez eden odstotek vseh državnih izdatkov.** Državni zbor in delegacije stanejo 2.728.957 kron, ministrski svet in upravni sodni dvor 4.125.419 K, najvišji računski dvor in državno sodišče 647.424 K.

Iz okrožja celjskega okrajnega odbora narodne stranke.

Regulacija Hudinje.

Štajerski deželni odbor je sklenil z državnimi in deželnimi sredstvi izvršiti uravnavo (regulacijo) potoka Hudinje med Vojnikom in Škofjovasjo. K stroškom, proračunanim na 72.600 kron prispeva poljedelsko ministrstvo iz državnega izboljševalnega zaklada 50 odstotkov, torej 36.300 kron, štajerska dežela 40 odstotkov v znesku 29.040 K, 4 in pol odstotka pridene okrajni odbor celjski v najvišjem znesku 3000 K, dr. Sigismund baron Bischofhausen zagotovil je prispevek 1000 kron, ostanek 3260 K pa zložijo obmejni posestniki po razmerju dolgosti njihovih zemljišč ob strugi.

Pripravljalna dela za regulacijo so dovršena in tudi z delom se je že začelo.

Za uravnavo potoka Hudinje v tem delu med Vojnikom in Škofjovasjo se je baje najbolj poglobil g. baron Bischofhausen. Ta gospod se je pobrigal za to zadevo, ker se — po načrtu uravnavanja ravno del Hudinje ob njegovem posestvu. Ako bi gospod baron ne imel tam posestva, bi še do sedaj ne prišlo do regulacije Hudinje.

Vsled uravnave Hudinje samo v sredini njenega toka, ostane neuravnan celi spodnji del, ležeč med Škofjovasjo in izlivom v Voglajno in pa gornji del nad Vojnikom. Posestniki ob spodnjem delu so si v skrbi, da bo vsled delne poravnave naval vode ob času močnega deževja in naraščanja vode dosti hujši kakor do sedaj, in da bodo vsled tega tudi vsako leto večkrat nastopajoče povodnji po Trnovljah in pri Spodnji Hudinji tem večje.

Obrnili so se vsled tega s posredovanjem celjskega okrajnega odbora narodne stranke potom občinskih uradov v Škofjivasi in Okolici celjski na okrajni odbor celjski in deželni odbor štajerski z utemeljeno prošnjo, da se naj z istočasno že sklenjeno uravnavo regulira tudi spodnji del potoka med Škofjovasjo in izlivom v Voglajno.

Na prošnjo celjskega okrajnega odbora narodne stranke so tudi slovenski deželni poslanci vložili po gg. dr. Hrašovcu in Rošu poseben predlog z zahtevo, da se prošnji prizadetih posestnikov in občin ugotovi ter uravnava Hudinje pravilno ter popolnoma izvrši, ker je uravnava samo enega dela potoka v sredini le škodljivo polovičarsko delo.

O teh prošnjah je ukrenil deželni odbor štajerski s sklepom z dne 21. maja 1907. šte. Z 12908./VI. 943. da se prošnji sedaj ne ugoti.

V razlogih tega sklepa prizna sicer deželni odbor, da je uravnava v mnogih ozirih potrebna; posebno potrebno je — pravi — da se struga razširi in poglobi, ker je v nekaterih mestih ozka in preveč zasuta; nekatere preostre ovinke je treba zravnavati, celo strugo pa osnažiti od premočnega vejevja in korenjevja. Od posestnikov samih nametane obstranske nasipe je treba popraviti.

Po mnenju deželnega odbora pa lahko opravijo to delo posestniki sami, in ni potrebe, da bi morali biti pri teh delih udeleženi tudi javni fondi; tudi nevarnost za večje povodnji ne more biti tako velika, ker se do sedaj prizadeti še niso javno pritoževali.

Tako deželni odbor.

Ako deželni odbor dosedaj še nikjer ni hvale zaslužil, v tem slučaju je hvaležnost prizadetih do deželnega odbora gotovo brezmejna. Zahvaliti se mu imajo za izvrsten nauk, da si namreč lahko sami pomagajo.

Deželnemu odboru povemo, da je tako postopanje naravnost norčevanje iz davkoplačevalcev. Toliko in toliko let že trpijo po vsako leto se ponavljajočih povodnjih, ki jim vzamejo

mnogokrat vse pridelke z njiv in travnikov, sedaj ko prosijo pomoči, pa pravi deželni odbor, da ni take sile, ker se do sedaj še niso pritoževali. Če so si že naredili nasipe ob straneh in potok zajezili, naj storijo sedaj še vse drugo; deželni odbor bo pomagal rajši baronu, ki nasipov ni delal, ampak je pustil potoku, razjedati bregove in zemljo odnašati.

Najlepša je pa opomba deželnega odbora, da se naj v bodoče uporabijo od pristojnih oblasti vodno-policijski predpisi.

Za regulacijo Hudinje med Vojnikom in Škofjovasjo se dá torej 72.600 K, — posestnikom, ki imajo ravno toliko pravico do uravnave, pa policijsko batino — to naj bo pravica!

Ta slučaj zopet kaže, kako čudne postopa deželni odbor štajerski in s kako mero navadno meri.

Če je treba uravnati potoke na srednjem in gornjem Štajerskem, je denarja dovolj in dežela tam ne štedi, — za slovenski del Štajerske se pa v takih zadevah ustreže k večjemu kakemu baronu.

B.

Iz političnega sveta.

Iz državnega zbora.

Seja dne 18. julija: Dr. Benkovič vložil predlog glede spremembe osebno-dohodninskega davka; dr. Laginja interpelacijo zaradi olajšav pri občinskih in deželno-zborskih volitvah v Istri: Spinčič zaradi upeljave materinskega kot učnega jezika na ljudskih šolah po Primorskem.

Razprava o proračunu se nadaljuje. Oglasi se ministerski predsednik Beck, ki odgovarja najprej na nekatere interpelacije. V nadaljnjih izvajanjih se je dotaknil — pa jako previdno, narodnega vprašanja; posebej je govoril o potrebi reforme (premembe) politične uprave potom okrožnih oblasti ter je obljubil, da vlada predloži v jeseni tozadevni načrt. Obljubil je tudi, da bo vlada storila v gospodarskem oziru za Dalmacijo in Istro, ki sta bili doslej popolnoma zanemarjeni, mnogo več; glede nagodbe z Ogrsko je povdaril, da se bo sklenila v kratkem do leta 1917 in da avstrijska vlada ne bo Ogrom v ničemur ugodila. — Govoril je potem dr. Laginja posebej o razmerah v Istri ter sploh južnih Slovanov ter je povdaril, da on in njegovi tovariši nimajo do vlade zaupanja, dokler ne ugotovi vsaj najnujnejšim zahtevam južnih Slovanov. — Češki agrarec Pražek zahteva od vlade večjega oziranja na poljedelstvo ter se zavzema za poljedelski oddelek na tehnični visoki šoli v Pragi. Poziva vse kmečke poslance na skupno delo za kmečke zahteve. — Hrvat Ivčević govori med drugim za slovensko vseučilišče v Ljubljani. — Vsenemec Malik razgraja po svoji stari navadi ter razlaga nemškemu poslancem „veliki pomen“ — čujte! — „Štajerca“. (In ptujski mestni očetje so izrekli temu možu — grajo! Hm, hm!)

Seja dne 19. julija: Navzočih malo poslancev. V narodno-gospodarski odsek sta voljena iz zveze južnih Slovanov Vuković in dr. Ploj. — Posl. Hribar vložil predlog za olajšavo davčnih bremen v Ljubljani, posl. Pišek pa glede ureditve zemljiškega davka. — Začne se drugo branje proračuna. Rumun Hormuzaki zahteva tudi za Rumune narodnih pravic, češki socialni demokrat Tomašek se poteguje za češke šole na Dunaju, agrarec grof Kolovrat pozivlja vlado k odločnosti nasproti Ogrom ter povdarja, da agrarci nagodbe z Ogrsko ne bodo pripoznali, čim bi le malo bila na škodo avstrijskemu kmetijstvu; Malorus dr. Lewicki graja upravo v Galiciji ter zahteva pravice za Ukrajince; Čeh dr. Kramář biča pristranost vlade nasproti nemškemu narodu ter pravi: z splošno volilno pravico so padle predprave stanov in pasti morajo tudi predprave nemškega naroda.

Seja dne 20. julija: Vložena sta poleg mnogih drugih predloga: eden za podpore revnim rodbinam rezervistov, ki morajo k orožnim vajam, eden pa za spremembo postave glede odpisa zemljiškega davka po vremenskih ujmah. — V razpravi o proračunu govori laški soc. dem. Pittoni ostro proti vladi, posebej o gnili upravi tržaškega Lloydja, ter se zavzema za laško vseučilišče v Trstu. — Brezpomembno govori Nemec Pergelt; češki realist dr. Masaryk razpravlja v obširnem govoru demokratizacijo uprave, narodno vprašanje ter klerikalizem. — Govori še Poljak Kozłowski.

Seja dne 22. julija: Drugo in tretje branje proračuna se konča v tej dolgi seji, ki traja do 11. ure po noči. Pravosodni minister dr. Klein izjavlja z ozirom na neko interpelacijo, da bo v jesen predložil načrt postave, po kateri bodo tudi ženske pripuščene kot varuhinje. — Malorus Trilowski govori dve uri ter ostro napada poljsko zlahto ter pravosodje v Galiciji; mož je sin duhovnika, a strasten nasprotnik duhovniške politike. Mnogo se je pečal v svojem govoru s kmečkim položajem v Galiciji, kjer je kmet izroččen na milost in nemilost poljske zlahte. — Soc. demokrat Schuhmeier je strastno napadal vlado, ki vidi le državne potrebe, ne pa ljudskih koristi; 400 milijonov bo letos zopet požrlo vojaštvo, za ljudske šole pa ima vlada komaj 6 milijonov, 90—95 milijonov pa je naloženih občinam. Povdarjal je, kako davki rastejo od leta do leta, pa le pri nižjih slojih, bogataši plačujejo manj. — Proračun za leto 1907 se je sprejel.

Seja dne 23. julija. Volitev definitivnega (stalnega) predsedstva: Predsednikom je izvoljen dosedanji, dr. Weisskirchner z 311, polpredsednikoma pa dr. Začek z 244 in dr. Starzinski z 212 glasovi. Poleg drugih zadev se je obširno razpravljalo o predlogu češkega agrarca Udržala, naj se podvoji melioracijski zaklad. Vsi govorniki so povdarjali potrebo tega; k temu je pa še češki agrarec Stanek predlagal, naj ustanovi vlada melioracijski (izboljševalni) zaklad za nujne potrebe pri kmetijstvu.

Nemščina kot poslovni jezik

v državnem zboru. Vočigled dejstvu, da govorijo mnogi poslanci nemških narodnosti svoje govore v svojih maternih jezikih in da se ti govori tudi zabelježujejo, so Nemci postali kar divji. Ne gre jim v glavo, da z vedno napredujočim časom mora njihovemu gospodstvu v Avstriji kmalu biti konec in prva znamenja se kažejo v tem, da nemščina gine kot edino veljaven jezik v državnem zboru. Zato hočejo, da se ustvari postava, po kateri bi bil edino nemški kot razpravljalni jezik v državnih zbornici dopustljiv. Po našem mnenju se jim to ne posreči.

Svet se bo podrl!

Skozi nemško časopisje je zašumelo ah in joj! In kaj se je zgodilo. V torek dne 23. t. m. se je v državni zbornici volilo definitivno predsedstvo, in sicer predsednik in dva podpredsednika. Izvoljeni so bili isti kakor prvokrat, med njimi tudi Čeh dr. Začek. In tudi ta se je zahvalil za podeljeno mu čast in sicer najprej v nemškem, potem pa v češkem jeziku. Ljudje božji, kaj takega! S predsedniškega mesta se češki govori. Ali se ne podere svet?

Odseki v državnem zboru

so se sestavili. Načelnik gospodarskemu odseku, v katerem je tudi posl. dr. Ploj, je Ellenbogen; brambenemu odseku, v katerem je posl. Roblek, Pogačnik; kmetijskemu Kink in Povše; obrtnemu, v katerem je tudi posl. Ježovnik, Malachowski; pravosodnemu Nietzsche in dr. Laginja; tiskovnemu Ivčević; peticijskemu (odsek za prošnje) Tonelli in Spinčič.

Jugoslovanski minister.

V poslanskih krogih prevladuje prepričanje, da se bodo do jesenskega zasedanja razmere med posameznimi tako spremenile, da dobimo tudi Jugoslovani svojega ministra. Kot takšni bi prišli v poštev dr. Ivčević, dr. Ploj ali dr. Šušteršič.

Trgovinska pogajanja s Srbijo

se bodo odložila do jeseni. Skoro gotovo je, da se takrat sklene med Avstro-Ogrsko in Srbijo pogodba, ki bo stopila z dnem 1. januarja 1903 v veljavo.

Koreja

je cesarstvo v vzhodni Aziji, znano iz rusko-japonske vojske. Že takrat so Japonci imeli velik vpliv na Korejskem dvoru in odsihdob so si znali pridobivati vedno več tal na Korejskem. Veliko in lepo deželo hočejo popolnoma dobiti v svojo oblast. Ljudstvo v Koreji pa je Japoncem sovražno. Sedaj so Japonci dosegli, da je moral odstopiti korejski cesar, ki se je upiral japonskim nakanam, in izročili so nasledstvo njegovemu sinu, ki je pa slaboumen in je le orožje v rokah Japoncev. Ljudstvo po Koreji pa je nemirno; tuintam se vrše panti, Japonska pa pošilja svoje vojaštvo v Korejo.

Dopisi.

Planinski sejm. Savinska podružnica S. P. D. je nameravala prirediti veliko ljudsko slavnost „Planinski sejm“ dne 11. avgusta letos pri Sv. Frančišku Ks. s sodelovanjem raznih narodnih društev in činiteljev. Iz tehničnih vzrokov je morala prireditelji preložiti na 4. avgusta, toda takrat je razvitje zastave Žalskega Sokola in ker podružnica noče delati tako važnemu narodnemu društvu konkurence in ker želi, da se narodnega praznika v Žalcu udeleži tudi Gornjesavinska dolina — je končno zopet preložila svojo slavnost na poznejši čas. Tudi „Požarna bramba“ pri Sv. Frančišku je iz enakega vzroka preložila blagoslovitev voza za moštvo, ki se je imela vršiti isti dan dopoldne. Obe slavnosti se pa vrše nepreklicno dne 1. septembra letos. Savinska podružnica S. P. D. in „Požarna bramba“ pri Sv. Frančišku prosita druga narodna društva v Savinski dolini in v obližju, naj se blagovolijo pri prireditvi svojih vesellic ozirati na to. Društva naj se po možnosti udeleže „Planinskega sejma“, ki bode sedaj še obširnejši, kot se je prej nameravalo, kajti več je časa za prirejanje. Več drugokrat!

Ako ne bode vreme nagajalo, se najbrž dne 3. sept. otvori Frischaufova koča na Okrešlju, v katere prid se vrši „Planinski sejm“. Društva se prosijo v sodelovanje. Darila v blagu ali denarju v namen veselice se s hvaležnostjo sprejemajo. Poslati jih je načelniku Savinske podružnice S. P. D. v Gornjem gradu.

Uredite si tako, da se kot sejmarji ali sejmarice podate dne 1. sept. k Sv. Frančišku in potem morda še naprej v prekrasen gorski svet Savinskih planin.

Sv. Juri ob j. ž. Predzadnjo nedeljo se je vršil pri g. Dobovškem zaupni shod, h kateremu je poklical okrajni odbor narodne stranke za Št. Jur-Dramlje-Kalobje ter povabil iz vsake vasi po nekaj zaupnikov. Navzočih je bilo do 40 zaupnikov. Zborovanje je bilo jako zanimivo ter je trajalo 4 ure. Razpravljala so se najrazličnejša vprašanja, posebej gospodarska. Govorilo se je o pripravah za bodoče volitve bodisi v občino, okr. zastop, deželni ali državni zbor. Za vsako vas šentjurske župnije so se imenovali zaupniki, ki morajo stati v vedni zvezi z okr. odborom. Osnovala sta se za Dramlje in Kalobje pododbora.

Govorilo se je posebej o gospodarski organizaciji. Kmetijska podružnica, ki je v rokah naprednih kmetov, krasno napreduje, ima že 140 članov, je priredila 12 zborovanje, drenažni tečaj, priskrbelo razna orodja itd. Vodstvo podružnice je v delavnih rokah in okr. odbor narodne stranke bo gledal, da to ostane.

Isto velja o čebelarskem društvu, kateremu bo okrajni odbor tudi posvečal največjo pozornost.

Ko se ustanovi kmetijska šola, bo gledal okrajni odbor na to, da bodo imeli napredni kmetovalci od nje čim največ koristi.

Knjižnica vrlo uspeva in okrajni odbor narodne stranke bo v zvezi s predsedstvom knjižnice vse storil, da se bo izobrazba čim najbolj širila med ljudstvom. Ustanovile se bodo iz knjižnice manjše potovalne knjižnice.

Ustanovi se Sokol in se je volil za to pripravljalni odbor, ki ima vse potrebno ukreniti.

V zanimivi razpravi so govorili gg. Čulek, Kveder, Kristan, Podgoršek, Oset, Spindler, Drogenik, Praunseis itd. — Okr. odbor v Št. Jurju vrlo dela in mi le želimo, da vstraja na začrtani poti gospodarskega in izobraževalnega dela, ki mora v par letih preroditi celi okraj!

Sv. Jakob v Slov. Gor. Piše se nam: Od nas neko človeče v raznih časnikih še vedno blati najboljše može naše občine brez vsakega povoda. Mirno smo prenašali to doslej, dasi dobro vemo, odkod vse to izhaja. Troperesna smrdljiva deteljica nam je dobro poznana. Če ne bo mira, bo zaropotalo kmalo tako, da bodo tudi „Prezvizišeni“ v Mariboru ne samo z glavo pokimali, ampak — morali tudi krepko vmes poseči. Ne dražite naše potrpežljivosti.

V Dobjem pri Planini se je zgodil čudež. Dopisnik „Slov. Gosp.“ z dne 11. t. m. je povedal nekaj resnice, kar se do sedaj še ni zgodilo. Priznal je namreč, da so župnikovi razgrajati na Žurmanovem shodu imeli predolge in umazane jezike in da so nekateri dobili za to ričet brez svinjskih nog; dva pa še čakata odrešenja. To so bili tudi tisti obrekovalci, ki so z župnikom Vurkelcem vred trdili, da je nadučitelj zaničljivo govoril o križu in pravil, da se ga mora

vreči iz šole. Kakor je pa videti iz raznih poročil, so se našli tudi drugod tem podobni „katoliški poštenjaki“ in sprejeli za svoje junaštvo primerno plačilo. — Tega pa Tone ni povedal, da je on tisti dan dve pravdi zgubil in da bi se že davno preobjedel ričeta zaradi svojega dolgega jezika, če bi mu ljudje ne prizanašali. O nadučiteljevih tožbah pa naj to človeče čisto nič ne govori, drugače bomo njemu in župniku po vrsti našteji in obrazložili njiju „katoliško“ delovanje za blagor občanov. Da se pa od takih ničel ne bomo dali blatiti in strahovati, to pa sta že lahko izprevidela. Zaradi nadučiteljeve preselitve k nemškemu kramarju pa si tudi čisto nič ne belite glav, ker vsak ve, da je te stroške naprtil občini župnik vsled svoje hudobnosti in trdoglavosti. Sicer pa bo ta reč tako daleč dozorela, da bodo to juho snedli in plačali tistti, ki so jo skuhali. Z vašim Vistarinijem pa le pridite na dan in naštejte tudi tiste podrobnosti o raztrganih klačah, ki ste jih že davno obljubili. Mi čakamo!

Val. Pulko, nadučitelj.

Libeliče na Koroškem. Naj Vam, gospod urednik, sporočam iz naše Koroške kaj malega. Volitve so že davno minile. Ko sem slišal in čital, kako v sosednjem slovenjegraškem okraju prodira ljudska volja, se je lotilo tudi mene navdušenje in želel sem, da bi tudi pri nas bilo tako. Pa porečete: Saj ste se tudi Korošci korajžno postavili. Je že res. Veseli smo koroški Slovenci, da imamo svojega poslanca. Tudi v naši občini je zmagal Grafenauer z veliko večino. A pravega navdušenja ni bilo. Splošna nezadovoljnost kmetov vsled njih slabega položaja in pridna agitacija nekaterih mož — to je največ zaleglo. Še nekateri nemškutarji so volili Grafenauerja. Čudno pa se Vam bo zdelo, da nekateri, sicer narodni možje, niso marali zanj. Vprašali bode, odkod to pride. Bil je tukaj volilni shod, na katerem je govoril Grafenauer. On pač ve, da se kmetom-starokopitnežem dopade, če se čez šolo in učitelje zabavlja, češ da so krivi sedajnih slabih časov. Pa pošteno to ni in nekateri smo bolj trmaste glave, pa smo si svoje mislili. Naj bi poslanec rajši povedal, koliko več davčnega denarja se porabi za druge, dostikrat nepotrebne namene. Odkar čutim narodno, sem si vedno želel, da bi Slovenci skušali prekositi v izobrazbi soseda Nemca, in z mano vred marsikateri obžaluje, da se svoj čas nismo bolj pridno učili v šoli. Pri nas zidajo novo tri-razredno šolo. Mnogo denarja bo stala in prav je imel Grafenauer, ko je povdarjal, da bo treba državo prisiliti, naj podpira občine pri zidanju novih šol. (Če se ne motim, so se tudi štajerski poslanci, ki jih je podpirala narodna stranka, za to zavzeli.) Tudi pri nas se nahajajo ljudje, ki bi svojim teličkom in prašičkom preje privoščili lep, zdrav prostorček, kot svojim otrokom; so tudi taki, ki dajo svoje otroke v mesta, da se bolj izšolajo, kmetu pa ne privoščijo boljše naobrazbe. Vsi pa brez izjeme, tudi prijatelji šole, ki se veselijo, da dobe otroci lep dom, smo v tem edini, da bi nekaj onega denarja, ki ga plačujejo davkoplačevalci in ki se porabi za nove topove, puške itd. lahko našlo tudi pot nazaj v domačo občino. In končno, kaj nam pomaga nova šola, ako nimamo narodnih učiteljev, ki bi nas in otroke razumeli, z nami čutili. Takih je nam krvavo treba, to čutimo vsi, koroški Slovenci sploh. Zakaj pa jih ni? Jaz mislim, da je imel učitelj-sošolec prav, ko mi je povedal, da so politični voditelji koroških Slovencev v veliki meri krivi, ker s svojim hujskanjem proti šoli in učiteljstvu marsikaterega prej narodnega učitelja preženejo v nasprotni tabor. Ni dolgo temu, odkar se je grdo napadlo narodnega učitelja, ki je znan kot takšen na Koroškem, ki ga tudi mi poznamo, ker je v našem kraju služboval in ki je marsikaj pretrpel od strani Nemcev zavoljo svojega narodnega mišljenja. Pravil mi je dotičnik, da dokler ne bodo vodilni krogi slovenski začeli računati z učiteljstvom, se koroško šolstvo ne bo nikoli spremenilo v korist Slovencev. Tega mnenja sem tudi jaz in z mano še marsikateri drugi. Resnica je, da je marsikaj gnilega v naši slovenski politiki na Koroškem; želeti je, da bi zavela tudi pri nas enkrat ostrejša sapa, kakor na Štajerskem, ki bi razkrila in ozdravila, kar je nezdravega med nami in tudi nekaterim zaslepljenim odprla oči, ki ne vedo, da je njih šoli sovražna politika protinarodno, izdajalsko delo. Toliko danes.

Priporočam se Vam in upam, da še večkrat sprejmete kak kratek dopis v svoj cenjeni list.

F. M.

kmetski fant.

Pozor! Čitajte! Še enkrat na znanje!

Dasi smo v dveh številkah dolžno opozorili, da so dobili z zadnjo številko poštne položnice ali čeke vsi, tudi tisti, ki so že plačali za celo leto naročnino, vendar nam nekateri skoro užaljeno pišejo, kako da jih zopet terjamo. Cenjeni prijatelji, čitajte natanko vsa naša pojasnila! Pisali smo, da iz tolike množine naslovov ne utegnemo ravno onih izbirati, ki so že plačali, da torej tudi tisti dobe položnice. Prosili pa smo dotične, naj ali čeke hranijo ali pa jih izroče kateremu sosedu, da si naroči list.

Štajerske novice.

Nedoslodnost in brezznačajnost narodne stranke? Nekaj tacega se očita stranki istočasno v graški „Tagespost“ in „Slov. Gospodarju“, torej od dveh med seboj nasprotnih strani. „Tagespost“ vidi nedoslodnost narodne stranke v tem, da sta Roblek in Ježovnik vstopila v zvezo južnih Slovanov, ki ima krščansko demokratičen program, nadalje v tem, ker smo zavzeli stališče za Ploja proti „Gospodarju“, akoravno smo pri volitvah bili Ploju ostri nasprotniki. „Gospodar“ pa smatra za neznačajno, da smo osvetlili značaj nove od duhovnikov v Celju ustanovljene posojilnice kot strankarske gospodarstvene špekulacije in bojne naprave zoper staro celjsko posojilnico, kajti po krivici baje zamolčimo, da je namen nove posojilnice človekoljuben, ker bode nabava posojil tu cenejša. Skrb za čistost značaja narodne stranke iz strani nemškega dnevnika in obenem iz strani mariborskih klerikalnih močotcev je preveč nenaravna, da bi se mogla smatrati kot odkritosrčna. Kratko povdarjamo, da se narodna stranka nikdar ni potegovala za kako načelo, katero bi branilo poslancem stranke vstop v klub, ki bi bil naroden na krščansko-demokratični podlagi. Nadalje opozarjamo, da smo pri volitvah delovali zoper Ploja, katerega je nam sovražna kmečka zveza brez njegovega javnega in odločnega ugovora proglasila kot svojega narodni stranki nasprotnega kandidata. To pa v danih razmerah po dovršenih volitvah narodni stranki nikakor ne zabranjuje v posameznem slučaju odločno odobriti kak korak tega poslanca, kateri korak je po prepričanju stranke koristen narodu. Kar se celjske posojilnice tiče, bomo vsak ljudstvu škodljiv pojav pri isti, če ga zapazimo, prostodušno obsojali in bomo zmiraj zastopali stališče, da je tak zavod namenjen ljudstvu in njega koristim, nikakor pa ne sme biti neka naprava za zagotovitev dohodkov ljudem, ki imajo dovolj kruha ali si lahko svoj kruh s svojim poklicem zaslužijo. Pri vsem tem pa brez škode za značajnost v naših vrstah povdarjamo, da nova klerikalna posojilnica še v toliki meri ne bode služila ljudskim koristim nego stara posojilnica, ampak da bode še mnogo bolj odtujena bistvu ljudstvu koristne naprave ter je le smatrati za nezdravo klerikalno špekulacijo. Narodna stranka zasleduje reforme (ugodne spremembe) v vsem, kar je nezdravega v našem javnem življenju, zatorej je le dosledna in svojim načelom zvesta, ako brez ozira na to, da je kdo član stranke ali ne, pri vsakomur prizna, kar mu gre, pa tudi nikomur ne prizanaša. To je pa neprijetno Nemcem in klerikalcem, kakor v ginljivi slogi izpričujeta „Tagespost“ in „Slovenski Gospodar“.

Dobrohotnim svetovalcem v uvaževanje. Prav je, če se nedostatki našega javnega življenja javno v časopisju prerešetujejo, prav je, če se objavljajo načrti in dajejo nasveti, kako bi se to ali drugo dalo popraviti. Taki načrti in nasveti pa ne smejo biti zračni gradovi brez podlage. Pri nas si marsikdo pripisuje veliko ženijalnost v svojih načrtih, kako se naj to ali drugo korenito izpremeni. Kakor pisatelji romanov z lahkoto predočujejo junake, ki kar sipajo milijone, tako postopajo dopisniki slovenskih časopisov. Nedavno se je nekje pisalo, da je v celjski okolici mnogo nemških napisov pri gostilnah in obrtih ter je dopisnik to zagonetko kratkomalo rešil, rekoč, narodna stranka naj to spremeni. Malo časa pozneje se je nekje povdarjalo, da klerikalci snujejo posojilnice, ter se je pozvalo kratkomalo narodno stranko, naj jednako postopa, da je klerikalci ne prehitijo. Zopet v drugem slučaju se je v nekem dopisu narodno stranko pozvalo, naj

stori, da se dvignejo v denarnih zavodih ležeči tisočaki in naj se vložijo v podjetja, in naj se pokupi zemlja, da je ne dobi tujec. Nikakor nečemo odrekati takim predlagateljem plemenitega srca in rodoljubja, grajati pa moramo vihravost in nepremišljenost takih splošnih pozivov. Taki pozivi niso sposobni rešitev velikih družabnih vprašanj pospešiti in vzbuditi navdušenje do izvršitve pri onih, katerim so namenjeni in ki vidijo, da jim daje navodila svetovalec, ki je o izpeljivosti svojih načrtov očitno slabo poučen, pa vendar kar na debelo ukazuje in komandira. Kar se posojilništva tiče, je vendar znano, da smo mi načeloma nasprotniki lahkomišelnega ustanavljanja posojilnic, ki utegne postati narodu zelo nevarno. Kako naj tu gremo v boj zoper klerikalne snovatelje nepotrebnih posojilnic s tem, da morebiti k vsemu temu še mi nadaljne nepotrebne posojilnice snujemo? Kako moremo delovati na to, naj denarni zavodi kakor nekaka mrtva roka pokupijo še več podjetij in zemlje, kakor jih nekatere posojilnice itak že imajo, saj je jasno, da so zadruga in juristične osebe še manj sposobne posestva in podjetja tako voditi, da bi se obrestovala, nego posamezniki, kajti obdelovanje zemlje s tujimi silami nikjer nič ne nese, umetno s pomočjo denarnih zavodov vzdrževani podjetniki pa v njih stavljeni nade v mnogih slučajih bridko varajo. Menimo, da je mnogo bolj primerno, da bi se dobrohotni svetovalci v takih slučajih obrnili na okrajne odbore narodne stranke, ali na izvrševalni odbor. Izvrševalni odbor narodne stranke ima v Celju vsak teden redna posvetovanja, kjer se pereča vprašanja vsestransko pretresujejo ter upoštevajo razna mnenja o vsakem predmetu, predno se kaj sklene. Kdor ima kak nasvet na srcu, naj se oglasi. Prav radi ga povabimo k skupnemu posvetovanju o takih posameznih slučajih ter prav radi po vsestranskem prevdanku ukrenemo, kar je v naših močeh. Nikakor naj se pa v važnih vprašanjih ne poziva k delu kar splošno v časopisju, nikakor naj se ne očita, ne da bi se vsi ugovori slišali, da se to ali drugo ne stori, čeravno je neizpeljivo ali nepraktično. Toliko v uvaževanje dobrohotnim svetovalcem.

Regulacija (uravnavna) Boljske in Ložnice. Poslanec Roblek je vložil v državnozborni seji dne 18. t. m. dobro utemeljeni predlog za uravnavo potokov Boljske in Ložnice, ki — kakor znano — v celjskem in vranskem okraju delata ob časih povodnji prebivalstvu občutno škodo. Boljska posebno oškoduje vsikdar Grajsko vas, Gomilsko, Sv. Rupert, Trnovo in Kapljo vas, pritožbe glede Ložnice pa so, kakor znano, tudi že stare. — Zato je bilo potrebno, da se konečno opozori vlada na te žalostne razmere in se zahteva od nje odpomoči. Upamo, da vsled pozornosti, ki jo posveča g. poslanec Roblek tej zadevi, stvar ne bo zaspala.

Ponemčevanje naših sodišč Več slučajev smo zadnji čas že razkrili, kako brezprimerno brezobzirno postopa pravosodna uprava pri nastavljanju uradnikov k sodnijam na slovenskem ozemlju. Osvetlili smo tudi, kako se slovenski jezik pri razpravah proti slovenskim obtožencem in pred slovenskimi porotniki dosledno prezira in mnogokrat baš to pelje k napačnim razsodbam. Razmere, ki vladajo danes pri sodiščih na Spod. Štajerskem, med skoro popolnoma slovenskim ljudstvom, so kričeče krivične in nastavili bomo tudi v bodoče oster nož pri razkrivanju teh nečuvjenih razmer. Tudi naši poslanci so storili svojo narodno dolžnost in so v državni zbornici razkrili to gnolobo. Posl. Roblek in tovariši so vložili dne 23. t. m. dve interpelaciji: eno zaradi samonemških porotnih razprav v Celju, o kateri smo v zadnji številki dovolj jasno govorili, eno pa zaradi imenovanja sodnika v Laškem trgu, kamor hočejo dati Nemca. Vlada naj bo prepričana, da ne bo ostalo samo pri interpelacijah, ampak da bo ljudska nevolja nad tem drznim ponemčevanjem kmalu priklopila do vrhunca!

„Agrarna zveza“ v državnem zboru. Sporočali smo, da se je osnovala v državnem zboru neka svobodna skupina zastopnikov kmečkih volilcev, v kateri skupini so kmečki poslanci brez razlike strank. Tej skupini, ki se imenuje agrarna zveza, sta se pridružila seveda tudi kmečka poslanca Roblek in Ježovnik. „Slovenski Gospodar“ v svoji zadnji številki poroča o tem tako zvito in zahrbtno, kakor bi hotel vzbujati sum, da Roblek in Ježovnik nista pri tej zvezi. Piše namreč med drugim, da je pri agrarni zvezi 17 Slovencev (ves Slovenski klub in Grafenauer), dalje

pa: 9 iz Jugoslovanskega kluba. Med temi 9 sta seveda tudi Roblek in Ježovnik, česar pa pobožni hinavec ne pove. Z označenjem „17 Slovencev“ pa hoče vzbujati sum, da ostali slovenski kmečki poslanci niso v tej zvezi. Hinavci!

Za slovensko vseučilišče v Ljubljani je vložil poslanec Hribar v seji z dne 22. t. m. predlog, katerega so podpisali vsi poslanci razven Poljakov, nemških krščanskih socialcev, nemških naprednjakov in radikalcev ter nemških socialnih demokratov. Vendar bodo tudi Poljaki in nemški socialni demokratje glasovali za predlog.

Občinski uradi v šoštanjskem, slovenjegraškem in marenberškem okraju naj nemudoma povzročijo, da se bo cenila od glavarstva škoda, povzročena po toči ali pozebi, kjer se dozda še to ni zgodilo.

Frischauf, raziskovalec savinskih planin, sicer rojen Nemec, a vedno vrl prijatelj Slovencev. se je moral umakniti kot vseučiliški profesor vsled divje gonje nemških nacionalcev v pokoj. Poslanec Ježovnik je stavil dne 20. t. m. v državnem zboru zaradi tega krivičnega koraka naučne uprave nanjo ostro vprašanje, kako more opravičiti svoj korak in na kak način misli dati Frischaufu zadostčenje.

Za pošto postajo v Remšniku na Pohorju je vsled želje tamošnjih prebivalcev vložil poslanec Ježovnik dne 20. t. m. prošnjo v državnem zboru in je skoro gotovo, da se postaja ustanovi. Za jesensko zasedanje državnega zbora ima pripravljenih g. poslanec že več predlogov in prošenj izključno gospodarskega značaja; tičejo se posebej gornjegrajskega, pa tudi drugih okrajev.

Okrajni odbor narodne stranke za gornjegrajski okraj je imel svojo sejo dne 14. t. m. Povabljeni so bili zastopniki iz vsake soseske in se jih je odzvalo lepo število. Iz raznih poročil, ki so jih podali predsednik, tajnik in blagajnik, je razvidno, da okrajni odbor vrlo dela. Sedaj ima nad 300 knjig zbranih in kakor hitro bodo vezane, otvori javno ljudsko knjižnico. Ob tej priliki se priredi majhna veselica, katere čisti dobiček bo namenjen za knjižnico. — V najkrajšem času se priredi jelik javni izključno gospodarski shod pri Sv. Frančišku. Stopilo se je že v zvezo z raznimi kmetijskimi učitelji. — Razpravljalo se je tudi o zadevi prof. Frischaufa, velikega prijatelja savinskih planin.

Telefon v Celju se je oddal dne 21. t. m. 52 naročnikom v promet.

Osebnost vest. Inženir Radovan Sernetz je premeščen iz Celja k brežiškemu okr. glavarstvu kot vodja stavbinskega oddelka.

„Slovenski trgovski vestnik“, glasilo društva slov. trgovcev za Kranjsko „Merkur“, je postal tudi glasilo „slovenskega trgovskega društva v Celju“.

Promocija. Dne 20. t. m. je bil proglašen v slavnostni dvorani graškega vseučilišča doktorjem prava g. Gustav Rosina iz Loč.

Okrajne zveze podružnic družbe sv. Cirila in Metoda predlaga „Omladina“. To je vsekakor misel, ki jo mora letošnji občni zbor družbe v svojo korist vzeti v pretres. Marsikatera podružnica so danes le na papirju in bi se potom okrajnih zvez zbudile k novemu življenju. — Tudi priporoča „Omladina“, naj bi družba izdajala svoje glasilo, v katerem bi se poročalo o uspehih. — Tudi misel, da se nastavi za družbo poseben potovalni učitelj, mora na vsak način priti v razpravo na letošnjem občnem zboru.

Ali gre prešlabo? V celjski nemški baraki „Deutsches Haus“ je baje odpovedal oštir . . .

Izseljevanje v Argentinijo. Vsled agitacije raznih družb se je po poročilu ministerstva za notranje zadeve lansko leto izseljevanje v Argentinijo v južni Ameriki jako pomnožilo. Kakor prihajajo poročila, najdejo dobra tla v Argentiniji samo oni, ki imajo dovolj denarja, da si lahko kupijo zemljišča in oni, ki razumejo kako roko delstvo, ki je v tesni zvezi s kmetijstvom (kovači, tesarji, zidarji, ključavničarji itd.). Za navadne delavce je pa silno slabo, ker mezde vidno padajo. Zato svari naše ljudstvo, naj se ne da slepo zapeljati po brezvestnih agentih.

Novi poljski škodljivec se je pojavil v okolici Ljubnega na Gornjem Štajerskem, takozvani „redovniški škodljivec“ (psilura monacha). V nekem gozdnem revirju se je našlo okoli 40.000 gosenic in hčub. Kakor hitro bi kdo na Spodnjem Štajerskem opazil v gozdu takega škodljivca, naj prijavi to nemudoma glavarstvu.

4. avgusta v Žalec na slovesno razvitje sokolskega prapora! Pokažimo ta dan, da

vemo ceniti pomen sokolstva v našem narodu. Ob 1. uri popoldne je sprejem na kolodvoru, nato pozdrav pred občinsko hišo in sprevod na slavnostni prostor, kjer se razvije prapor. Praporu kumuje velerodna gospa Ana Roblek, soproga našega državnega poslanca Franca Robleka. Ob 4. uri je javna telovadba na sejmišču in ljudska slavnost v Roblekovem vrtu. K ljudski slavnosti vstop prost. Pohitimo v krasno Savinjsko dolino v lepi Žalec na to veliko narodnoslavnost, kiobeta biti krasna!

Vsled neprevidnosti obstrelil je na Pristovi trgovski pomočnik Fajs v Vehovarjevi gostilni sedemletno domačo hčer Zofko. Fajsa so zaprli.

Na legarju je obolel Anton Kopajner iz Frankolovega. — Na isti bolezni je obolel nek cinkarski delavec iz Lokrovca pri Celju. Oba so oddali v celjsko bolnišnico.

Na škrlatici je obolela 18 letna Cilika Jurše iz Sladke gore. Oddali so jo v celjsko bolnišnico.

Šmarje pri Jelšah. Okrajnemu živinozdravniku g. Adolfu Ribnikarju je izročeno nadzorstvo sejmov v šmarskem okraju in ogledovanje mesa in živine v Šmarju. — Na namestnijo v Gradec je šla prošnja, naj se razglasi žel. postajo v Šmarji kot postajo za nakladanje živine, ker take postaje v celem šmarskem okraju ni in se mora živina goniti k nakladanju na postaje v Poličane ali v St. Jur ob j. ž., kar prizadaja kmečkemu prebivalstvu veliko izgube na času.

Podsreda. Nevarna je vožnja po cesti od Železnega do Podsrede in mnogo nesreč se je že tu zgodilo, posebno po noči. Vkljub temu se pogosto vidi, kakor dirjajo vozi po teh klancih, kakor bi se šlo za stavo in človek res misli, da imamo tu vsako uro dirko. Svarimo voznike pred nevarnim dirkanjem po teh klancih!

Trg Kozje. (Občinske volitve.) Po končanih občinskih volitvah vršila se je dne 21. t. m. volitev starešinstva. Županom je bil enoglasno izvoljen dr. Josip Barlé. Dosedanji župan Ivan Elsbacher je svojo trgovino prodal in se preselil v Laški trg.

Sv. Križ tik Slatine. Že pred mesecem dni je bila volitev za cerkveni konkurenčni odbor Sv. Križ v šolskem poslopju pri Sv. Križu in so bili štirje odborniki narodne stranke in le eden od klerikalne stranke za odbornike izvoljeni. — Seveda ni bilo izvoljenemu klerikalnemu odborniku Janezu Roškarju in našemu nadžupniku po volji, da nismo klerikalno volili, zato so napravili rekurz. In c. kr. okr. glavarstvo v Ptujju je res rekurzu ugodilo in je bila nova volitev dne 21. julija t. l. pa ne več v šoli, ampak v „čitalnici“ pri Sv. Križu. Menili so, da tam bo vsak klerikalno volil. Pa glejte, zopet so bili vsi štirje poprejšnji vrli narodnjaki z večino glasov izvoljeni. Kakor je slišati, se g. nadžupnik in njegovi pristaši strašansko jezijo nad izidom volitve, da ne gre več vse tako, kakor jim je šlo prej. Našim kmetom so se že odprle oči.

Izginil je dne 12. maja t. l. 12 letni Alojz Šega iz Babjegore (občina Sv. Stefan v Šmarskem okraju) in ga še do danes niso našli. Fant je precej velik, ima okrogli obraz, svetlorjave lase, rujave oči in je imel tisti dan, ko je izginil, rujavo suknjo, telovnik, zelene hlače in zelen klobuk.

Vistarini, brežiški glavar žalostnega spomina, je zopet — opran. Preiskava proti njemu je — kakor se poroča — ustavljena, češ, da ni nobenega povoda jo nadaljevati. Vsekakor precej čudna stvar. Pobrigali se bomo za to zadevo natančneje. — Dr. Benkovič je vložil v državnem zboru glede tega interpelacije.

Še inserati jih razburjajo. Objavili smo nedavno inserat, da se v nekem kraju na Spodnjem Štajerskem išče naprednega zdravnika. „Slovenec“ in „Slov. Gosp.“ sta od samega strahu kar vztrepetala in začela „gruntati“, kje neki je ta kraj. In — trumf! Zadeja sta! Brežice! — Ne, ljuba hinavca, nismo tako neumni, da bi vabili svoje zdravnike tja, kjer gospodje duhovniki odganjajo bolnike od slovenskega in jih gonijo k nemškemu zdravniku samo zato, ker je slovenski zdravnik naprednjak. Ne bomo pošiljali svojih mož tja, kjer okužujejo zrak s svojo brezprimerno politično podlostjo Benkovičeve kreature. — Pomilujemo Vas pa, da vam še naši inserati ne dajo mirno spati. Revčiki!

Pišec. V nedeljo, dne 21. t. m. je bil tukaj občni zbor „Vinarske zadruga“ za Brežice, Bizeljsko, Sromlje in Pišec. Zborovanje se je vršilo ob zelo številnem obisku v prostorih tukajšnje šole. Govoril je med drugimi tudi potovalni

učitelj Vl. Pušenjak o združništvu. Vsi navzoči so prav pazno sledili govorniku in prišli do prepričanja, da je govornik res strokovnjak na svojem mestu. — Po zborovanju se je vršila veselica v tukajšnji gostilni g. Iljaša.

Iz Laškega trga se je preselil v Sevnico trgovec g. Karel Cimperšek. Bil je zaveden in požrtvovalen narodnjak in Laščani izgubimo z njim neizmerno mnogo.

Št. Rupert nad Laškim. Nadučitelj Franc Zupančič neče plesati, kakor župnik Anton Mojžišek piska, zato je vzel župnik sedaj v sredi leta cerkveni sedež nadučitelju in njegovi soprog. Ali ni to znak ljubezni polnega srca župnikovega?

Iz Savinske doline. Dne 10. t. m. se je vršilo ob lepi udeležbi premiranje konj v Žalcu. Videlo se je ta dan, kako izvrstno konjereja v Savinski dolini napreduje. Krasne konje so pripeljali vrli kmetje ta dan v Žalec. Tako rejena in gojena živina res donša kmetom hasek. Letna žrebeta so bila zrastle nad 150 cm in bi se lahko Ogrom prodala za 1000 kron; neki kmet je zahteval za dve letni žrebici 1600 kron. Le še bolj vro se poprimimo, kmetje, te panoge gospodarstva. — Želeti je, da bi se v načelstvo okrajnega zastopa vranskega volili možje, ki bodo tudi za govedorejo nekaj storili, da bi se pri nas začela gojiti, možje, ki res nekaj razumejo o tem in nam ne bodo nastavljali plemenskih bikov za okraj dol na kranjsko mejo. Mi jih sicer privoščimo tudi kranjskim kravam, a sam sebi je vsak najbližji.

Toča je pobila minolo soboto 20. t. m. po Rečiški in Paški vasi poljske sadeže in vinograde.

Dobrna. „Liederkranz“ naših „Nemcev“ se je obnesel — čimnajbolj klaverno. Petje je bilo — kakor so se gostje-Nemci sami izražali — „za psa“, par pesmi so popolnoma prekucnili, in najlepši konec vseh koncev je bil ta, da so se gospodje med seboj pošteno opsovali in oklofutali. „Čast“ nemški „kulturi“ na Dobrni!

Prva slovenska študentka na mariborski gimnaziji je gdca Slavka dr. Pipuševa, ki je napravila pred kratkim izpit za I. razred.

Matura na mariborski gimnaziji se je končala v soboto dne 21. t. m. Od 48 osmošolcev jo je napravilo 45, od teh 10 z odliko. Med odličnjaki je 8 Slovencev.

Zaostali ptič. Prebivalci ptujskega in ormoškega okraja so že po veliki večini prišli do prepričanja, da je neumno in smešno se razburjati zaradi dr. Plojevega popolnoma pravilnega koraka, ki ga je storil s tem, da je obrnil hrbet dr. Korošcu. Velika večina Ploievih volilcev odobrava njegovo postopanje. Le nekaterim gospodom, ki imajo preveč časa, še žilica ne da miru: „Slovenec“ od torka priobčuje zopet nezaupnico Ploju — iz Vurberka pri Ptuj. Podpisalo jo je od 149 Plojevih volilcev — 85. Pa kako?! Naj imajo veselje, da so se mogli zopet enkrat na komando gospodov kaplanov podpisati, sedaj, ko se že celi svet tem neumnostim smeje!

Vinogradniki ptujskega okraja so dne 20. t. m. imeli v Ptuj posvetovanje zaradi korakov, kateri se naj ukrenejo v korist po toči tako težko poškodovanim vinskim krajem. Izvolil se je odbor, ki ima sestaviti natančen pregled škode in potem naprositi poslanca dr. Ploja in Malika, da storita vse potrebno za najizdatnejšo in hitro državno podporo.

Komodnost uradništva pri c. kr. namestništvu v Gradcu kaže sledeči slučaj. — V ptujskem okraju se je dovolilo mnogim posestnikom brezobrestno posojilo, katero bi bili morali dobiti izplačano že letos po zimi, a namestništvo ni rešilo aktov. Meseca aprila so končno vendarle priromali akti iz Gradca k c. kr. okrajnemu glavarstvu v Ptuj, a glej ga spaka! Dotični uradnik pri c. kr. namestništvu, ki je akte obravnal in odposlal, je pozabil vpisati opravilno število, pod katerim je zadeva rešena in vpisana v opravljenem zapisniku. Vsled tega davkarija ne more in noče nakazanih zneskov izplačati. Posestniki so bili nevoljni. Spomlad je, treba je trsje saditi, a denarja ni. Na glavarstvu v Ptuj so posestnike, ki so hodili povpraševati, kaj je z dovoljenim posojilom, tolžili, češ, le potrpite, v par dneh dobite, poslali smo v Gradec po podatke in v kratkem dobimo odgovor. Minilo ni le par dni, minilo je par tednov, a podatkov iz Gradca ni. Nekateri posestniki so vzeli trsje na „puf“, drugi so se zadolžili, da so mogli še to pomlad zasaditi, v nadi, da nakazano brezobrestno posojilo res kmalu dobijo. Meseca maja in junija je več posestnikov pisalo v Gradec in prosilo, naj namest-

ništvo naznani dotično opravilno število; a zopet nič odgovora. Vprašamo tedaj c. kr. namestništvo, do kedaj misli naznani c. kr. okrajnemu glavarstvu v Ptuj dotično opravilno število, pod katero je svoječasno rešilo akte za brezobrestno posojilo. Zanimivo bi bilo tudi izvedeti vzrok tej počasnosti, ali je komodnost uradništva ali pa narodna nestrpnost; najbrže oboje. — Če današnji opomin ne bo imel kmalu uspeha, obrnili se bomo drugam, od koder se jih bode drugače spomnilo na njih dolžnost.

Pri streljanju proti toči je ponesrečil 22letni Ferdinand Dvoršak iz Spodnjega Porčiča pri Sv. Lenartu v Slov. Gor. Ker se mu možnar ni hotel vneti, ga je hotel odnesti. Komaj pa je šel z njim par korakov, se je možnar vnel in fantu je raztrgalo levo roko. Tako neprevidno se pri streljanju ne sme ravnati!

Ptuj. Pijonir, ki je pri vajah v Dravi vtonil, je Karl Ojsteršek iz Nove cerkve pri Celju.

Konkurz je napovedan nad trgovino A. C. Linningerja v Mariboru.

Na pošti v Ptuj so sedaj nastavljeni kot uradniki skoro izključno Nemci. In ti duševni revčki zavračajo naše ljudi, češ: ne razumem slovenski. To je vendar že skrajna predrznost poštna uprave in pozivljamo slovenske poslance, naj posvetijo tudi v ta smrdljivi kot!

Ptujski mestni očetje — se sramujejo svojega nemškega poslanca Malika. Zato so ga pozvali, naj pusti politiko razgrajanja in naj začne z resnim delom. — Nesreča pri celi stvari je to, da Malik ne zna drugo nego — razgrajati.

Slovenska ljudska knjižnica v Mariboru je obhajala nedavno obletnico in lahko s ponosom gleda na svoj uspeh. Sedaj šteje 528 raznih knjig. Izposodila jih je v I. letu 2385. Zanimanje za knjižnico raste posebno v delavskih slojih od dne do dne. Naprej k vedno večjemu razvoju!

Ptujski okrajni zastop. Ornig se boji, da lopne pri volitvah ob tla. Zato pusti vladati okrajni zastop čez postavno dobo in ne razpiše volitev. Med tem časom pa si lovi kaline. Pa mu ne bo pomagalo. Pozivljamo pa novega glavarja v Ptuj, naj ne pusti več vladati Orniga po njegovi volji, ampak naj mu pošteno stopi na prste ter ga požene na pot postavnosti. Zahtevamo od novega glavarja, da napravi red v Ornigovem pašaliku!

Železniška postaja v Slov. Bistrici je zopet sezidana in izročena prometu. Vendar je videti takoj, da ne bo zadostovala prometnim zahtevam.

S črešnje padla je dne 15. t. m. 8letna posestnikova hči Trezika Rožanc iz Okroga (občina Ponikva): zlomila si je desno nogo. Prepeljali so jo v bolnišnico.

Škoda na Humu so cenili domači cenilni možje na 27.310 kron, v Frankovcih in Loperšicah pa na 47.000 kron. Pobito je res vse. Grozdje na trtah se po eni strani suši, ali pa popolnoma odpada, mladike pri trtah so odsekan. Koruza je potlačena, perje se suši in zelenjave, pred vsem salate sploh ni. Vse je uničila toča, ki je padala približno 12 minut gosto in močno, da je ležala par prstov visoko.

„Vse črno . . .“ Pod tem naslovom vpije Linhart v zadnjem „Štajercu“ in brca okoli sebe kakor v blaznici. Pa zakaj? Roblek in Ježovnik sta vstopila v zvezo poslancev, v kateri so razen slovenskih klerikalcev vsi jugoslovanski poslanci. In zakaj sta vstopila? Zato, ker mora biti vsakomur jasno, da vsak poslanec doseže tim več, čim več drugih poslancev ima za seboj. Posameznik kot poslanec pač lahko v zbornici kriči in laja kakor Malik, ki je „Štajercu“ vzor, ne doseže pa ničesar, ker kadar hoče staviti kak predlog, ne dobi zanj potrebnih podpisov. Znano pa je, da more poslanec predati kak predlog le, če dobi zanj podpise od najmanj 20 drugih poslancev. Samoobsebi razumljivo pa je, da more dobiti slovenski poslanec podpise za kak predlog le od slovenskih ali slovanskih poslancev, samoobsebi razumljivo je tudi, da ima združitev kakih 20 ali več poslancev vedno večji vpliv pri vladi, kakor pa posameznik. Roblek in Ježovnik nista odstopila niti najmanj od programa narodne stranke, kakor to v ginljivi slogi pripovedujejo „Štajerc“, „Slovenec“ in Benkovičeva „Posavska straža“. Toda lopovi okoli „Štajerca“ morajo lagati, to je njih vsakdanji krah. Ne odgovarjali bi jim niti, ko bi ne vedeli, da „Štajerca“ danes še čitajo nekateri zaslepljeni slovenski kmetje in da njegove brezprimerno podle in brezvestne laži mnogokrat tudi verjamejo. „Roblek in Ježovnik sta

izdala ljudske koristi“, kriči Linhart. Kaj takega se drznejo izreči kilavi politiki v Ptuj o možeh, ki sta v kratki dobi državnozborskega zasedanja pokazala, da znata vsikdar odločno in krepko zastopati kmečke in narodne slovenske koristi. Ali sta mar izdala ljudske koristi, ker je Ježovnik storil vse korake, da bodo kmetje slovenjegrskega, marenberškega in šoštanjkega okraja, ki jih je hudo zadela toča, vsaj deloma odškodovani, ali ker je Roblek vse svoje sile zastavil za to, da bo vlada končno vzela v pretres tudi regulacijo Boljske v Vranskem in Ložnice v celjskem okraju? Ali sta zato izdala ljudske koristi, ker sta vstopila v zvezo kmečkih poslancev, v kateri je danes do 300 zastopnikov kmečkega ljudstva vseh narodnosti in hočeta v zvezi s temi doseči tudi marsikaj dobrega za slovenskega kmeta? Ali sta zato izdala ljudske koristi, ker sta se odločno potegnili za slovenske razprave pri sodiščih, posebno če je obtoženec nevesč nemščine, ali ker sta se potegnili za to, da ostanejo naši slovenski uradniki na slovenskih tleh? Kje, vi lopovski lažniki okoli „Štajerca“, vidite vi ljudske koristi?! Ljudska korist je pri Vas ponemčevanje naših uradov, naših šol, izpodrivanje slovenskega kmeta, ponemčevanje slovenskega naroda, in te Vaše našemu narodu škodljive „ljudske koristi“ sta Roblek in Ježovnik kot odločna slovenska poslanca seveda „izdala“.

Novice iz drugih slovenskih krajev.

Koroško.

„Deseti brat“ v Celovcu. Dne 4. avgusta uprizori celovško delavsko društvo narodno igro „Deseti brat“.

Na c. kr. strokovni šoli v Borovljah je bilo vpisanih v minulem šolskem letu 142 učencev. Po narodnosti je bilo 95 Slovencev, 42 Nemcev, ali boljše povedano nemškutarjev, 1 Čeb, 2 Ogra in 2 Italijana. C. kr. strokovna šola v Borovljah je na slovenskih tleh in je tudi obiskana po pretežni večini od slovenskih učencev. Vkljub temu pa nima niti enega slovenščine zmožnega c. kr. strokovnega učitelja. Slovenskim učencem je celo prepovedano med seboj občevanje v slovenskem maternem jeziku. Da imajo menda c. kr. strokovni učitelji Strein, Vogl itd. napram slovenskim učencem različne priimke, kakor „Esel“, „Ochs“ itd. prej na razpolago, nego kako prijazno besedo, je pač samoobsebi razumljivo. Prišel pa bo tudi čas, da se boče podregalo v sršenovo gnezdo c. kr. strokovne šole v Borovljah. Građiva se nabira in v kratkem doživimo nov dogodek v življenju c. kr. strokovnih učiteljev v Borovljah. „Špehkamra“ je v Borovljah tudi za buteljne pripravljena in dosti prostorna.

Zagrizeno nemškutarstvo koroških sodišč osvetljuje nasleden slučaj: Povodom nekega izleta v Št. Jakob v Rožni dolini so imeli Jeseničani malo rabuko na kolodvoru v Podrožčici, vsled česar so bili vabljeni k c. kr. sodnji v Rožek, seveda samo nemško. Na vrnitev vabila s pripombo, da stranke ne razumejo poslanega poziva, se sodišče, ki je v pretežno slovenskem okraju, ni ponižalo rabiti slovenščine, ampak komodno prosilo kranjsko-gorsko sodnijo, naj ona preskrbi dostavitev vabil, ki so bila seve zopet samonemška. Mi pa vprašamo, če ni proti takim nesramnim žalitvam slovenske narodnosti, proti takim pristranskim sodnijam, ki so notabene v narodno mešanih okrajih, nikakega pomočka, in če ne bi bilo čas, da bi izvoljeni zastopniki slovenskega naroda posvečali tem uradnim infamijam vendar enkrat malo več pozornosti?

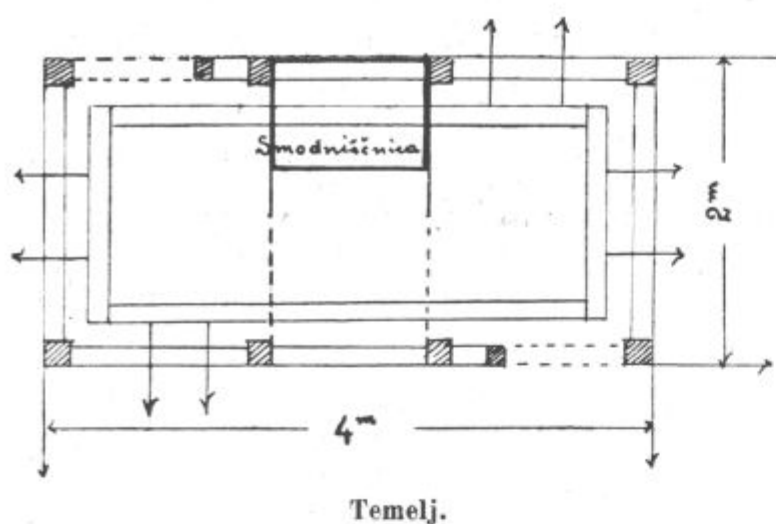
Kranjsko.

Ljubljana. Cesar je potrdil izvolitev Ivana Hribarja za župana stolnega mesta Ljubljane.

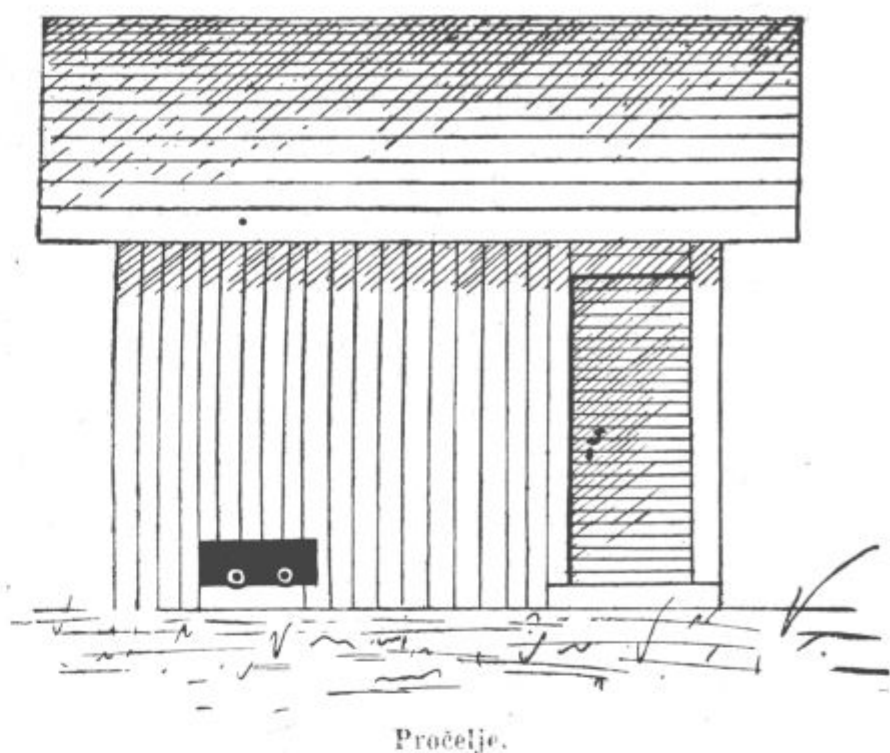
Mestna višja realka v Idriji je končala že šesto leto svojega obstanka. Letošnje jesen se otvori že 7. razred tega zavoda in bo s tem realka popolna. Koncem leta je bilo na zavodu 193 dijakov, med njimi 191 Slovencev. Od dijakov je 90 Idrijčanov, 14 iz idrijskega okraja, 44 iz Kranjskega sicer, 36 iz Primorskega, 2 Korošca, 5 Štajercev, po 1 iz Nižje Avstrije in Ogrske. Lepi razvoj zavoda kaže, da bo idrijska realka kmalu prebila vse mladostne težkoče, ki jim je po manjših mestih izpostavljen vsak zavod, in bo postala dobro delujoča prva popolna slovenska realka.

Podobe k članku o streljanju proti toči.

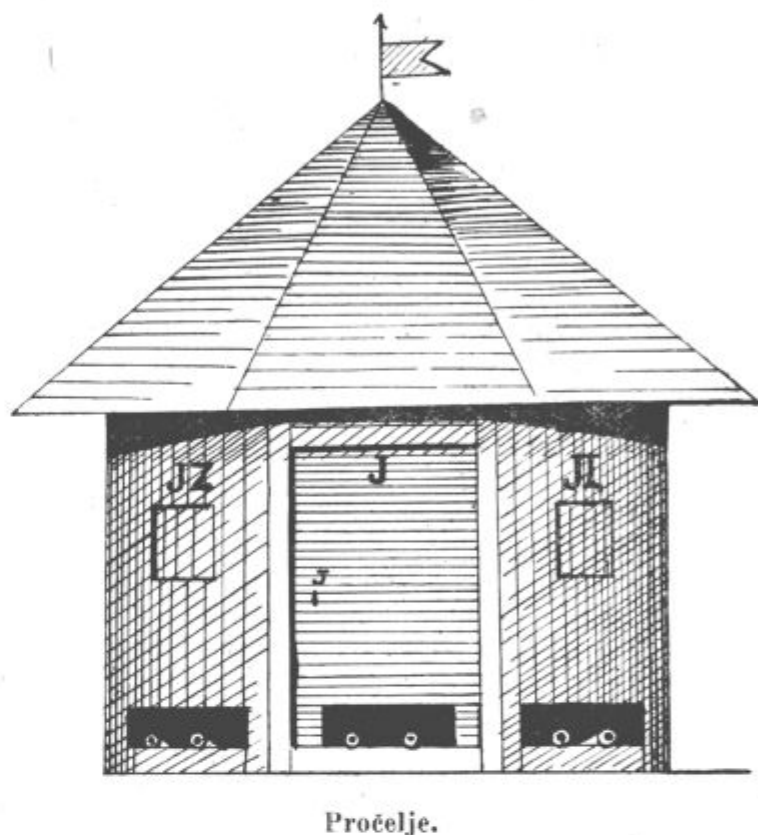
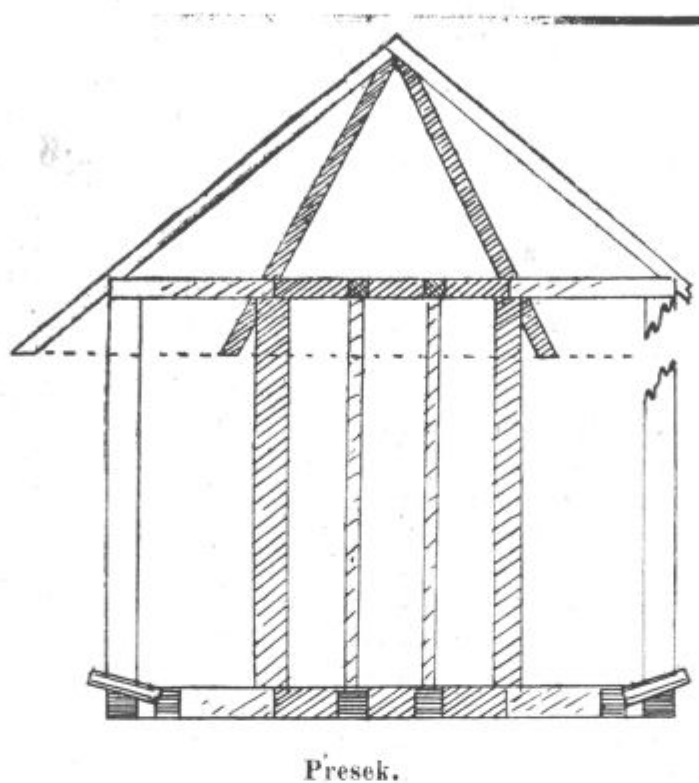
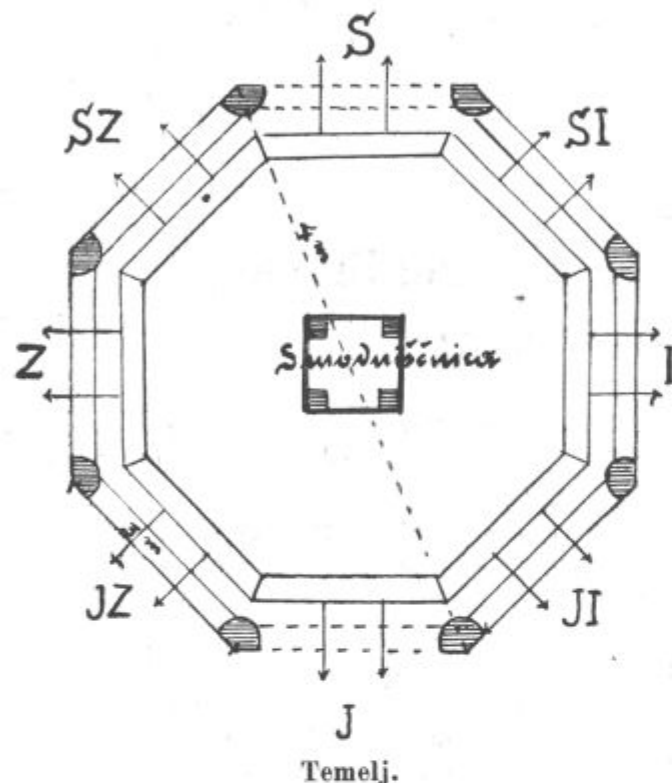
I. črtež za streljarno (bajto).

Mera 1:50

II. črtež za streljarno (bajto).

O streljanju proti toči.

(Konec.)

Tako se je večinoma z uspehom streljalo proti toči že pred 50 leti; kako pa dandanes? Bog ne zadeni, da bi si streljač predznil streljati drugače kakor skoz strelni dimnik, ki mora stati poleg vsakega streljišča kakor osel na gori. Stari Jarčič je vsled mnogoletnih izkušenj dobro vedel, da silijo nevihte neprenehoma k tlom. Streljač je zategadelj precej nizko v oblake, da jih je s tem vzdigaval od tal. Novodobni streljači pa čakajo, da se jim privleče nevihta nad glavo. Zdaj šele začnejo navpično pljuvati proti njej skozi dimnike. Na tak način bi potrebovali na vsakih 100 korakov po eno streljiščno postajo z dimnikom, ki ga raznese strel iz vsakega le malo večjega možnarja.

Pred 8. leti je „Gospodarski Glasnik“ c. k. kmetijske družbe za Štajersko prinesel razpravo iz peresa učitelja Špan-a o nastalih novih infuzorijskih otokih v Atlantskem morju med Afriko in srednjo Ameriko. Glasom te razprave je tekla topla morska voda iz ekvatorskih pokrajin poprej, ko še teh otokov ni bilo, od Afrike tja proti Mehiki, od tam pa ob izhodnem obrežju Amerike celo gori do Grönlandije. Ko so drobni morski polžki dogradili svoja obširna skupna stanovanja, jeli so se topli morski toki odbijati ob novih otokih ter teči sem gor nazaj proti Evropi. Odsihdob je tu morska voda bolj topla. Zrak, ki leži nad toplem morjem, postane vsled tega tudi bolj tople, a bolj tople zrak more sprejeti vase več vlage iz morja. Odkar imamo zaradi omenjenih sprememb v morskih tokih mileje zime in vlažnejša poletja, opazujemo, da so začele biti na sadnem drevju in vinski trti vsakovrstne bolezni, a nevihte ni skoraj nobene več brez toče.

Profesor Peter Blaserna, načelnik komisije za opazovanje strelnih učinkov proti toči v letih 1902—1904. pravi v svojem poročilu italijanski vladi, da so imeli v tej dobi povsod ondi največ toče, kjer so streljali z najboljšimi „točinimi“ topovi; precej manj pa tam, kjer so rabili topove manjšega kalibra. V krajih, kjer niso streljali iz topov, pa ni bilo toče. Zaman se je trudila italijanska vlada v l. 1905. in 1906. še nadalje, da bi preprečila točo s posebnimi raketami, ki so se razpočile 900—1200 m visoko sredi oblakov. Tudi 8 kg težke bombe so metali do 800 m visoko, a brez uspeha.

Ko bi še živel stari Jarčič, rekel bi italijanskim streljačem: „Nevedneži, čemu pa streljate s topovi, da si prestrelite nevihto vsakokrat, kakor se je to zgodilo Zmrzlinjaku in Šeleju samo enkrat; in še takrat so ju hoteli sosedni kmetje natepsti v gostilni pri Hamerkavu, da odslej

nista marala več streljati. Čemu pa iščete nevarnost tako zelo visoko, ko se vendar sama vleže k zemlji! Topovi, rakete, bombe, strelni dimniki, — vse za nič.“ In prav bi imel.

Dr. H. Fricke, asistent fizikalnih vaj v cesarskem (nemškem) brzojavnem uradu trdi v svoji knjigi „Kaj je elektrika“, da je ta mehaniški pritisk hlipa (eter). Ker je tvoritev toče z elektriko v najtesnejši zvezi, je prav verjetno, da se učenjakom sčasoma vendarle posreči, priti tudi temu dozdej še ne dovolj razjasnjenemu tajnemu delovanju narave do stržena.

Nasvetuje se zavarovanje poljskih pridelkov proti toči. Vse lepo; a kdo bo povrnil zavarovancu tisto škodo, ki mu jo naredi toča na vinski trti ali sadnem drevju že zanaprej, za drugo ali tretje leto? In če bo toča oklestila kmetijo skoraj vsako leto, kdo bode še nadalje kmetoval z veseljem in ljubeznijo na domači grudi?

Pisec teh vrst je prepričan:

1. da je razumno vrejeno pravočasno streljanje najcenejše in najboljše zavarovanje proti toči;
2. da je delala krono vsem dosedanjim neuspehom streljanja nespametna metoda;
3. da je uspeh streljanja proti toči odvisen najbolj od tega, da se začne streljati dovolj rano, dokler še razmere v oblakih niso ugodne za tvoritev ledu;
4. da so točini topovi, rakete, bombe in strelni dimniki prav nepotrebni ali še naravnost škodljivi;
5. da se s prepoznim ali premočnim streljanjem oblaki lahko prestrelijo, v katerem slučaju se toča izsuje kar v strelišnem okolišju;
6. da je streljati po potrebi iz manjših ali večjih kovanih možnarjev bolj na nizko proti nevihtam, da se oblaki na ta način kolikor mogoče vzdigujejo od tal;
7. da je, ako se kaže potreba, po dva ali po tri možnarje različne velikosti združiti v skupino ter je požigati skoraj istočasno, da se strelni učinek s tem pomnoži in okrepi;
8. da je poiskati zbirališča neviht ter okoli istih posebno dobro zastražiti s streljiščnimi postajami, v kar zadostuje približno medsebojna daljstva 3—4 km;
9. da se naj moderni streljači poslužujejo tlako- in vlagometra, ki vsaj tekom poletja precej zanesljivo napovedujeta spremembo vremena, ter se okoristijo tudi z brzozavnimi vremenskimi napovedmi c. kr. avstrijske vlade;
10. da se morajo streljačem primerno vrediti plače.

Pri Sv. Urbanu blizu Maribora že 9 let prav marljivo in uspešno strelja proti nevihtam kmet Alojzij Waldhuber p. d. Sluga. V daljavi 4—6 km

streljata v fari Sv. Križa tudi kmeta Jakob Hladej p. d. Vavdin in Simon Čepe na domačiji starega Jarčiča. Ti streljači so opazovali tekom let, da blisk ni udaril nikjer v bližini streljišč. Streljali so večinoma po metodi starega Jarčiča. Slugov največji kovan možnar je 68 cm visok in tehta 70 kg. Ni čuda, če se je Sluga nalezal protina pri streljanju, ker mora dostikrat, ves premočen od potu in dežja, nositi težke možnarje požigati iz bajte na prosto včasih ob največji plohi.

Da se v prihodnje izognemo tudi temu zlu, vrediti bo treba streljiščne bajte tako, da se bo lahko streljalo proti nevihtam na vse strani kar izpod strehe t. j. od znotraj. Sledeči obrisi kažejo dva načina ureditve takih bajt:

(Glej zgornje podobe.)

Pri bajti I. in II. je glavna stvar to, da se bo zamoglo streljati iz nje proti vsem stranem od znotraj. Že pri graditvi bajte je gledati na to, da bo merila nje ena stran naravnost tja, odkoder navadno najrajši prihajajo nevihte.

Bajta I. rabi v svoji notranjstvi dva obitka z durimi v ta namen, da se streljač more izogniti nesreči, če bi n. pr. strel raznesel katerega izmed možnarjev. Stojec za dvema obitkoma, se streljač že sme čutiti varnega. Iz bajte II. bo moral isti stopiti ob času požiganja skoz duri na nasprotni strani ob zunanji obitek, kjer bo tudi lahko za vetrom. Dež in ploha prihaja od druge strani.

Shramba za smodnik naj bo iz debelih desek ter obita z močno pločevino, da bo kos varovati svojo lahko vnetljivo vsebino tudi takrat, če bi se kje v bližini vnel smodnik. Nesreč se v obče le ondi največ pripeti, kjer se vtikajo k temu nevarnemu poslu otroci in pa vinjeni ljudje. Pri Jarčičevih se tekom 50 let pri streljanju proti nevihtam ni zgodilo nobene nesreče.

Klada, v katero upirajo možnarji svoje pete, mora biti težka in nižje vkopana kot leži tram, na katerega se naslanjajo možnarji za požiganje.

Streljiščne line se zaklenejo od znotraj na preprost način.

*

Torej: streljači po Avstrijskem, Italijanskem, Francoskem itd., streljajte proti toči po boljši metodi, pa boste imeli tudi boljše uspehe! Teh Vam iz srca želi

A. Hauptmann.

Prilagamo danes cenjenim prijateljem cenik g. Ivana Lamprechta iz Karčevine pri Mariboru. Vrlega slovenskega podjetnika priporočamo narodnemu občinstvu v obilo podpiranje!

Zadnja poročila.

„Celjski Sokol“ ima izvanredni občni zbor v soboto, dne 27. malega srpana t. l. v prostorih čitalnice „Narodnega doma“ v Celju. Spored: 1. Volitev delegatov za „Slov. sokolsko zvezo“. 2. Slučajnosti.

Stara posojilnica v Celju je izpustila drugi strel proti novi klerikalni. Kakor čujemo, je sklenila, da se bodo sprejemale prošnje za posojila odslej brezplačno ob uradnih urah v pisarni posojilnice. Odobravamo kot ljudska stranka ta korak in želimo, da se spremeni še marsikaj pri tej napravi v korist ljudstvu.

Gospod Günther v Slovenjemgradu. Zadnjič se je o osebi načelnika okrajnega zastopa v Slovenjemgradu, gospodu Güntherju objavil dopis, ki graja njegovo delovanje ter mu tudi v osebnem oziru marsikaj očita. Prejeli smo pa od več strani dopise, ki trdijo, da smo Güntherju v osebnem oziru deloma krivico storili, da je sicer Nemec in zagrizen nasprotnik narodne stranke, zoper katero mu nobena zabavljica ni preostra, da pa vendar osebno ne zasluži očitani, ki so se nasproti njemu izrekla. Poroča se nam med drugim, da Günther kot načelnik okrajnega zastopa prejema le majhno nagrado, kakor so jo tudi predniki dobivali, jednako pri hranilnici. Ne zavidamo ga za te dohodke in ne vstrajamo na stališču objavljenega dopisa, da se Güntherjevo gospodarstvo v okrajnem zastopu lahko primerja Ornigovemu v Ptuj. Toliko v pojasnilo in kot dodatek objavljenemu dopisu, seveda si pa kakor nasproti vsakomur tudi nasproti Güntherju pridržimo pravico zmiraj pozorno slediti njegovim korakom, v kolikor so pomembni za Slovence v slovenjegraškem okraju. To je naša dolžnost.

Češki agrarci ali kmečki poslanci zahtevajo na vsak način, da dobijo zastopnika v ministerstvu. Imenujejo se kot kandidatje Rolsberg, Pražek in Održal. Češki agrarci so v državnem zboru najmočnejša češka stranka.

Mala Nedelja. Veselica našega „Kmet. bralnega društva“ se je v celoti izvrstno obnesla. Okusno okrašen oder na prostem in zastrt prostor za gledajoče občinstvo — oboje je naredilo precej od začetka dober vtis na udeležence. Kar se tiče petja domačega mešanega zbora, zaslužijo pohvalo pevci in pevovodja gosp. Prelog. Veliko bučnega smeja je vzbujal šaljivi prizor „Na planini“. Igra „Trije Tički“ bi tudi niti ne bila mogla boljše uspeti kakor je. Igralo se je naravno in neprisiljeno, govor je bil glasen in vsakomur razumljiv. — Tudi gmotni uspeh veselice je bil dovoljen, kajti udeležba je bila res mnogobrojna. Od vseh strani so nas počastili odlični gostje, kakor od Sv. Jurija, iz Ljutomera, od Sv. Bolfenka in od drugod. Še celo pet Vučencev je prihitelo k nam.

Če se mački na rep stopi! Poslanca Roblek in Ježovnik sta vložila v ponedeljek v drž. zboru interpelacijo, v kateri sta razkrila namen pravosodne uprave mesto sodnika v Laškem trgu oddati Nemcu, dasiravno je umrl dr. Pfefferer bil Slovenec. V torek je sprožil z interpelacijo isto vprašanje poslanec dr. Benkovič in za njim je v sredo pricapljal še Nemec Marckl in tudi stavil interpelacijo. Seveda, Marckl je to mesto z gotovostjo obljubil Wagnerju in se jezi, da smo se temu drznemu ponemčevalnemu koraku uprli.

Vransko. V nedeljo, dne 21. t. m. se je vršil v dvorani g. J. Brinovca gospodarski shod, ki ga je priredila Narodna stranka. Shoda se je udeležilo nad 300 poslušalcev in poslušalk. Govoril je nadučitelj g. Anton Petriček iz Žalca o hmeljarstvu. Njegovo strokovnjsko predavanje je bilo tako zanimivo in poljudno, da smo ga z veseljem poslušali dobri dve uri. Končal je predavanje z željo, da bi pristopile naše občine k hmeljarskemu društvu v Norimbergu, ker bi od tega društva dobivale zanesljiva brzojavna poročila o vsakokratni izpremembi cene. Upamo, da občine tudi to store. Strokovnjaka g. Petrička pa hočemo v kratkem zopet slišati.

Za rodbinsko čast. Bogataš Posia je zapeljal hčerko vdove Bodie. Ker je ni hotel poročiti, sta ga napadla na ulici mati in brat ter ga na mestu ustrelila.

Strah v Njujorku. Znani ameriški vremenski prorok Horace Johnson, ki je skoraj na dan natančno prerokoval potres v San Francisku in na Jamajki, napoveduje sesaj, da uniči potres meseca avgusta mesto Njujork. Mesto se pogrezne, ozir. ga obe reki na vzhodu in severu mesta preplavite.

Velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda je dne 6. avgusta t. l. ob pol 12. dopoldne v Bohinjski Bistrici. Odhod iz Ljubljane ob 7. uri 5 min. zjutraj.

V kopališču na Slatini je bilo do 15. julija 2119 oseb.

V varaždinskih toplicah je bilo do 17. julija 1273 oseb.

Francoski vinogradniki so se na zunaj sicer že precej pomirili, a tem bolj se med seboj organizirajo in hočejo tem potom doseči uspehe. Nasproti vladi in oblastvom hočejo pokazati svojo nevoljo le s tem, da se ne bodo udeležili nikakih volitev, niti v občine.

Zaradi sotelske železnice sta vložila v večrajšnji seji državnega zbora predlog dr. Benkovič in dr. Korošec.

V Oplotnici so nemškutarji ustanovili občinsko posojilnico proti slovenski kmečki posojilnici. Zahtevamo pojasnila, ali je g. Žmavc iz Gradca s tem kaj v zvezi.

V Št. Janžu na dravskem polju je razpisano mesto nadučitelja. Prošnje do 20. avgusta.

Stanje žita na Ruskem. Po zadnjem poročilu od 2. (16.) t. m. so se nade na letino vsled boljšega vremena po vsej evropskej Rusiji zboljšala. Zimska pšenica je srednja, rž srednje dobra, jaro žito srednje dobro, v zapadnih in v južno zapadnih gubernijah ter ob Volgi slabo.

Stanje žetve na Ogrskem. Uradno poročilo o stanju žetve 15. julija t. l. ceni približno pridelek pšenice na 32, rži na 10'16, ječmena na 12'68 in ovsa 11'10 milijonov metriških centov. Turšica, repa in krompir se dobro razvijajo, sadje slabo, trta tudi po večini slabo. Ozimnine bodo dale po priliki srednji dohodek, po nekod tudi srednje dober. Tobak se razvija slabo. Krme se dobro razvijajo, le trava na pašnikih in pustah zelo zaostaja. Sadje in trte so veliko trpele vsled viharjev in toče.

Na bolnišnici v Krškem je imenovan zdravnikom dr. Vinko Schelesnik, Slovenec.

Na Polenškaku pri Ptuj se snuje kmetijska podružnica in posojilnica-rajfajzenovka. Ustanoviti tukaj posojilnico je gotovo hvalevredna misel; škoda le, da bo pristopila, kakor se sliši, nova posojilnica k graški zvezi. — Ali bi ne bilo boljše pridružiti se naši slovenski celjski „Zvezi“, kakor pa se vklanяти in hlapčevati tujcem?

Ruše. V nedeljo zvečer se je potegnil železniški nasip med Rušami in Falom skoro 50 metrov daleč v nižino. Potniki so morali prestopati pri ponočnih vlakih. V ponedeljek zjutraj je bila škoda že za silo popravljena.

Črna gora pri Ptuj. Kupil je g. Mat. Polič iz Maribora graščino Frajštau z 272 orali gozdov in nasadov.

Most postavijo v Poberžu pri Mariboru čez Dravo, da bodo ime krajšo in lažjo cestno zvezo z mestom. Pobirali bodo mostnino v isti višini kakor je sedaj brodarina.

Zvišanje rudarskih plač. Uradno poročilo o seji dogovornega urada rudarske zadrge za celjski rudniški okraj poroča, da se je splošno določilo 5 odstotno zvišanje plač. V onih jamah, v katerih vlada vročina nad 30 stopinj Celzija, dobe rudarji povprečno nad 3 K. Obljubilo se je tudi postaviti pri rudnikih kopališča.

V Gomilskem dobijo po odredbi trgovskega ministerstva nov brzojavni urad.

Častnim občanom je imenovala občina Zreče pri Konjicah tamkajšnjega nadučitelja gospoda Ljud. Tribnika. G. Tribnik slušbuje v Zrečah že 18 let in si je pridobil za občino obilo zaslug.

V Rogaški Slatini je postavljen zavod za acetylen, s katerim bo odslej razsvetljeno kopališče. Zavod bo dajal plina za 100 javnih in 1200 zasebnih svetilk.

V Koblju pri Konjicah so dobili pretekli teden nove zvonove za farno cerkev. Blagoslovil jih je preteklo sredo g. škof Napotnik.

Poslanec dr. Ploj in tovariši so povdarjali pri poljedelskem ministerstvu potrebo, da se naj ozira pri natančnejših izvrševalnih določilih glede novega vinskega zakona na one vinske kupce, kateri že sedaj kažejo, kako se hočejo izogibati strogim odredbam novega vinskega zakona. Stavijo namreč in urejujejo na Ogrskem ob štajerski in spodnjeavstrijski meji kleti, v katerih bodo vino na veliko „poboljševali“ in kvarili, zato ker jim tam tega nikdo ne brani. Potem pa mislijo to vino uvažati na Štajersko in Nižjeavstrijsko ter tako oškodovati posestnike vinogradov. Poljedelski minister je odgovoril, da se bo oziral na to in da se bo zlasti ob meji strogo nadzorovalo kleti in vinske kupce.

Šmarje pri Jelšah. Posestvo g. Jagodiča z vsemi poslopji in gostilno vred je kupil g. Ivan Habjan, mesar v Celju.

Državni zbor. Dunaj, 24. julija. Zbornica se je skoraj razburjena razšla. V današnji zadnji seji je prišlo do burnih prizorov med krščanskimi socialci in socialnimi demokrati. — Sprejel se je predlog češkega agrarca Udržala, da se zviša melioracijski fond (to je zaklad za izboljševanje poljedelstva).

Čebelarški tečaj se je vršil minolo nedeljo 21. t. m. v Ilirski Bistrici.

„Glasbena Matica“ in klerikalci. Ta naš vrli kulturni zavod, ki z neumorno vstrajnostjo širi slavo slovenske pesmi, je do zadnjega časa stal vsaj navidezno izven strankarstva. Ker pa pri zadnjem občnem zboru ni prišel v odbor več neki klerikalec Ravnikar, zato je „Slovenec“ v imenu vesoljnega slovenskega klerikalstva napovedal „G. M.“ boj. No, ta ne bo prehud, ker so klerikalci za ta zavod tudi doslej storili presneto malo.

Novo knjigotržnico v Ljubljani je ustanovila „Narodna tiskarna“ na Jurčičevem trgu.

„Slovenska Matica“ — zopet čista. Sporočali smo svoječasno, da je predsednik tega našega najvažnejšega kulturnega zavoda storil v seji deželnega šolskega sveta najsramotnejše narodno izdajstvo, ko je na „povelje“ deželnega predsednika, prijatelja klerikalcev Schwarza glasoval za to, da je prišel Nemec Proft na II. mesto v terno za ravnateljstvo I. državne gimnazije v Ljubljani. Pozvali smo ga takrat, kakor tudi drugi slovenski listi, da odloži svoje častno mesto. To je, kakor poročajo sedaj iz Ljubljane, sedaj storil. Upamo, da pride na njegovo mesto mož globokih znanosti, obsežnega duševnega obzorja, dalekosežnega pogleda v bodočnost slovenskega naroda ter — značaj!

14. svetovni kongres svobodomislecev se vrši dne 8., 9., 10., 11. in 12. septembra v Pragi.

Veleposestvo Širje pri Zidanem mostu je kupil od celjske mestne „šparkase“ Julij pl. Hornik z Dunaja.

Pretepači. V noči od 20. na 21. t. m. so se v kavarni Eller v Vojniku stekli fantje iz okolice, pri čemur so ranili tudi kavarnarja, ki jih je hotel miriti. Tudi mater kavarnarice je nek surovež z nožem težko ranil. Zaprli so Stepišnika, Volčiča, Černeča, Stropnika in Kresnika.

Petrovče. Nadučiteljem na naši šoli je imenovan gosp. Ljudevit Černej, poprej nadučitelj v Grižah, pozneje prideljen c. kr. učiteljsku v Mariboru.

O velikih hudodelstvih zoper nramnost poročajo iz Milana na Laškem, kjer so nune in duhovniki v nekem samostanskem zavodu uganjali naravnost grozovite reči z majhnimi dekleti. Celotna triletna dekleta so izrabljali. Prebivalstvo je do skrajnosti razburjeno in je v torek napadlo zavod, pa je bilo po vojaštvu razgnano. Enega duhovnika in štiri nune so že zaprli.

Društvene vesti.

Vojnik. Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda priredi v nedeljo, 28. t. m. ob pol 4. uri popoldne v Vojniku domačo veselico na vrtu posojilnične hiše. — Vspored: pozdravni govor, petje, tamburanje, šaljiva igra, šaljiva tombola, šaljiva pošta in prosta zabava. K obilni udeležbi vabi vljudno odbor.

Loterijske številke.

Trst	15, 58, 47, 78, 34,	Gradec	78, 76, 9, 32, 24,
Linc	57, 17, 35, 41, 62,	Dunaj	45, 85, 77, 30, 25,

Mlin se da v najem

v občini Višnjavas pri Vojniku. Mlin je na novo popravljen, s tremi tečaji, na močni vodi, v dobrem in lepem prostoru; zraven je tudi nekaj zemljišča; najemna do dogovora. Več se izve pri Rok Lončarju v Višnjavi pri Vojniku. 4-1

Dobro vpeljana mesarija

na najbolj prometnem mestu v Celju se takoj odda. Vprašati je pri g. Ivanu Habjanu, mesarju v Celju.

Delavci

se sprejmejo vsak čas za visoko plačo v premogovniku v Škalah, železniška postaja Velenje na progi Celje-Spodnji Dravogra. — Stanovanje na razpolago. 91 10-4

solicitator

želi službo spremeniti. — Ponudbe pod „značaj“ na upravnistvo „Narodnega lista“.

124 1

Vsled starosti in bolehnosti prodam prav po ceni svoje

posestvo

obstoječe iz 3 oralov vinograda, 2 oral njiv in 3 oral travnikov; nasajeno je sadno drevje. Hiša je velika s tremi sobami, zraven je velik prostor s teško prešo (karnica) z vsem pripadajočim orodjem, z vsem pohištvo. — Na posestvu lahko ostane 1.200 kron dolga, kateri je vknjižen. — Več se izve pri posestniku Janezu Vidmer v Dramljah.

122 2-1

Lepo posestvo

v velikosti 20 jezer, z novozidanim gospodarskim poslopjem, mlinom ob močni vodni sili, pripravnim tudi za žago, z velikim ribnikom je za 20.000 kron na prodaj.

Tozadevna pojasnila podaja zastoj pisarna

dr. Janko Lešnika
odvetnika pri SV. LENARTU v Slov. goricah.

Učenca

ki je priden in pošten, s primerno šolsko izobrazbo ter poštenih starišev se sprejme v uk v mešano trgovino, združeno s tobačno založbo, loterijo itd.

A. STREL v Mokronogu (Dolenjsko).

V najem se da gostilna

z vrtnom in kegljiščem po dogovoru; ponudbe pod „Celje 300“ na upravo „Nar. lista“.

V službo želi stopiti

pri kakem veleposestniku, lesotroču ali pri graščini fant iz dobre kmečke hiše, star 24 let; zna kolarsko in tudi nekaj mizararskega dela. Izurjen je pri lesni obrti sploh. Razume se na kubične mere, zna dobro računati in pisati, vaje je delati tudi na stroje; razume se pri rezanju lesa. Poljska dela zna vsa; tudi sajenje sadnega drevja in mladih gozdov, veselje ima tudi do živinoreje. Službo bi nastopil koj s 1. avgustom. Za naslov se izve pri uredništvu „Narodnega lista“.

109 3-3

Zaradi družinskih razmer se prodaja

nova hiša

v Gaberjih, 10 minut od Celja, pod ugodnimi pogoji. Natančneje pismeno in ustmeno.

116 3-8

Jožef Haler, Celje, Šolska ulica 10

Surovo maslo za čaj — suhe gobe

kupuje v vsaki količini

A. Schanil, Dunaj VIII.,
Skodagasse 15.

88 10-2

Naznanjam slaynemu občinstvu, da sem kupil celo Jagodičevo posestvo v Šmarju pri Jelšah z gostilno vred.

S prvim avgustom otvorim gostilno.

Imel bom vedno gorke in mrzle jedi, sveže pivo ter najboljše domače vino. Tudi prenočišča bodo na razpolago, posebno za potovalce ter stanovanja za letovišcarje. — Za obilen obisk se priporoča z velespoštovanjem

IVAN HABJAN
mesar v Celju.

Licitacija vina.

Pri podpisnem oskrbnistvu se bode tudi to leto, dne 25. julija predpoldan, prostovoljno licitiralo okoli 500 hl vina lastnega pridelka.

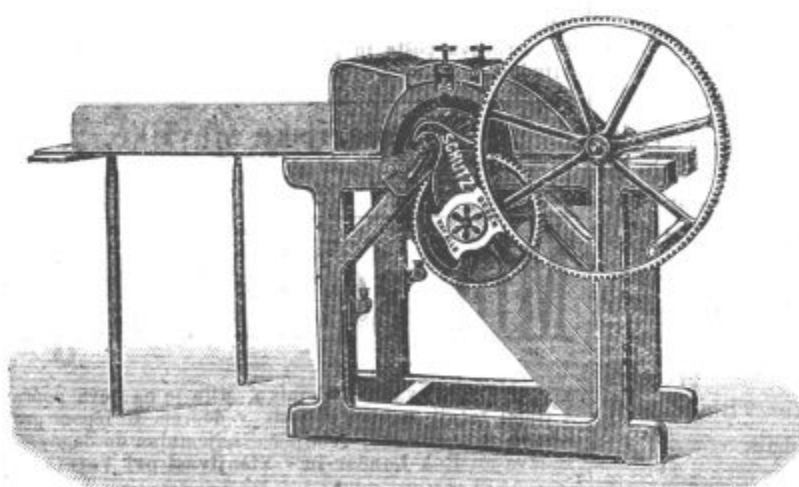
Na prodaj bodo letošnji in starejši letniki, in sicer namizna in obedna vina različne cene.

118 1

Pogoje za licitacijo pove oskrbnistvo.

Vlaki: odhod iz Ljubljane ob 7 uri 15 minut zjutraj; odhod iz Celja ob 7. uri 27 minut zjutraj. Prihod v Brežice ob 10 uri 36 min. predpoldan.

Oskrbništvo dr. Ign. grofa Attemsa posestev
p. Brežice na Savi, Spodnje Štajersko.

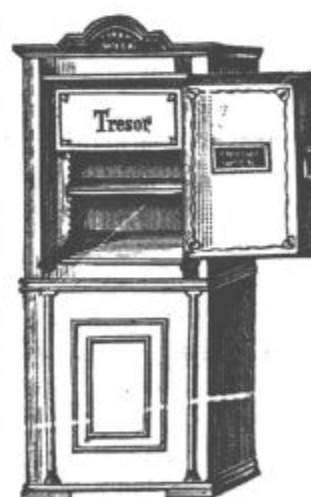
čistilnice in razno drugo orodje priporoča
trgovina z železnino „MERKUR“, P. Majdič Celje.

Bogata zaloga traverz, cementa, vodovodnih cevi in naprav, cevi iz kamenščine, voznih in komatnih nepremočljivih plah.

Najboljše poljedeljske stroje, posebno pa

mlatilnice

za rabo na roko kakor na vitelj (gepelj), bodisi, da se isti goni z živino ali vodno močjo, kakor

Najboljše, zoper ogenj kakor tudi vlom varne

blagajne

po najnižjih tovarniških cenah.